7 OCAK 1980 – PAZARTESİ
FİYATI 750 KURUŞ

Halkın Gazetesi
Demokrat

Demokrat bugün de çok az sayıda basıldı

Gazeteniz DEMOKRAT dün son anda karaborsadan büyük güçlükle ve yüksek fiyatla bulabildiği az miktarda kağıtla baskı yapabildi.

750 kuruş ödeyerek aldığınız DEMOKRAT'ın dün bastığımız her tek sayısının kağıdını karaborsadan 250 kuruşa alabildik. Tüm yurttan gelen yeni talepleri karşılamak şöyle dursun,bazı illere çok az sayıda gazete gönderebildik.

Güçlüklerimizin değerlendirmesini okuyucularımıza bırakıyoruz.

Kağıt üretimini ve ithalini tekelinde bulunduran devlet-şayet varsa-habercilikle ilgisi bulunmayan ilave ve yayınlara kağıt bulma uğraşını bırakıp, sansür uygulamadığını kanıtlamak için yandaşı olmayan gazetelere de kağıt vermelidir.

Elbet sırası geldiğinde daha diyeceklerimiz olacaktır

Hapishaneler faşist katiller için yolgeçen hanı oldu

36 yıla hükümlü Alpaslan ve 2 arkadaşı kaçırıldı

Alpaslan Alpaslan.... O da kaçırıldı

5 gardiyan gözaltına alındı

- Yozgat cezaevinden iki tutuklu ile birlikte kaçan Alpaslan bir süre önce kaçma teşebbüsünde bulunmuştu
- Firari katil İGD yanlısı Sait Uluso y u Aksaray durağında belediye otobüsünden indirerek öldürmüştü

HABER MERKEZİ

Adam öldürme suçundan 36 yıl ağır hapis cezasına çarptırılan faşist militan Alpaslan Alpaslan'ın cezasını çektiği Yozgat Cezaevinden iki kişiyle kaçtığı açıklandı. Alpaslan Alpaslan, bir süre önce de kaçmak isterken yakalanmıştı.

Yetkililerden alınan bilgiye göre,Alpaslan Alpaslan, Yusuf Arpacı ve Sebahattin Civelek adlı faşist tutukluların ,yapılan yoklama sırasında koğuşlarında olmadıkları anlaşıldı. Cezaevinde yapılan arama sonunda üç faşist tutuklunun bulunmadığı ve kaçtıkları bildirildi.

Konuyla ilgili olarak Demokrat muhabirinin sorularını yanıtlayan Yozgat Valisi Naim Ural "Kaçış olayının önceki

(Devamı 7. sayfada)

YORUM

BASKI ÇÖZÜM DEĞİLDİR

Ordunun son müdahalesi, siyasal gelişmeler açısından gündemin birinci maddesi haline geldi.*Muhatabı kimdir? Sadece baskı yasalarının meclislerden çıkartılması mı taleb edilmektedir? Yoksa bir AP—CHP koalisyonu mu isteniyor?* Bunlara benzer etrafında şimdi tartışılan şeyler hep ordunun son müdahalesi üzerinedir.

Öncelikle gözlemlenebilen bir nokta, belirli çevrelerin komutanların bu "müdahale"si aracılığıyla (deyim yerindeyse) bir *"politik şok"* yaratmak istedikleridir. Muhtıra metninde yazılan görüşlerde yeni ve fazlaca önemli bir şey bulunmamasına rağmen, (belki biraz da ordunun siyasal yapı içindeki geleneksellleşmiş rolünün de etkisiyle) öyle gürültülü bir biçimde sunulmuştur ki, birden bire seçimler sırasında tartışılan ara rejim- kara rejim havasına girilivermiştir. Böylece ordu,halkın *"sosyal hayatının bir parçası"* haline gelen sıkıyönetim uygulamalarının ötesinde politik yaşama en üst düzeyde ve artık daha etkili bir tarzda girmeye başlamaktadır. Bir başka ifadeyle ordu, bir kere daha resmen ve açıkça görülebilecek tarzda *"devreye"* girmektedir.

Bir yanda "Sevgili demokrasimizin"

(Devamı 7. Sayfada)

DİDİK DİDİK ARANDIK

TEP Genel Başkanı

Mihri Belli gözaltında

HABER MERKEZİ

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı ile Emniyet Müdürlüğü'ne bağlı ekipler önceki gece İstanbul'un çeşitli semtlerinde geniş çaplı arama yaptı. Arama sırasında aralarında TEP Genel Başkanı Mihri Belli'nin de bulunduğu 150 kişi gözaltına alındı.

Yetkililerden alınan bilgiye göre, önceki gece Beyoğlu, Bakırköy, Beşiktaş,Eminönü,Fatih, Eyüp, Beykoz,Üsküdar,Şişli,Gaziosmanpaşa,Kartal,Sarıyer semtlerinde üç saat süren arama yapıldı. Arama sırasında üzerlerinde kimlik bulunmayan 150 kişi gözaltına alınırken, yedi tabanca,onbeş mermi, boğma zinciri ve yasak olduğu öne sürülen yayınlar bulundu.

BELLİ DE GÖZALTINA ALINDI

Türkiye Emekçi Partisi (TEP) Genel Başkanı Mihri Belli, güvenlik görevlilerinin Cağaloğlu'nda yaptığı arama sırasında tabanca bulunduğu gerekçesiyle gözaltına alındı. Gözaltına alınan Belli'nin Sıkıyönetim Komutanlığı'na götürüldüğü bildirildi.

TEP'İN AÇIKLAMASI

Öte yandan Türkiye Emekçi Partisi Genel Başkanı Mihri Belli'nin önceki gece yapılan genel arama sırasında üzerinde silah bulundurduğu ge-

(Devamı 7. sayfada)

KAPKAÇÇI ŞİRKETLERE BİR YENİSİ EKLENDİ

Arabistan'da iş bulacağız vaadiyle işçiler dolandırılıyor

Ropörtaj: Ayşe DÜZKAN

Fotoğraflar: Hüseyin AVUÇ

Ay doğar bedir bedir
Yel eser ılgıt ılgıt
Sırıtır sıram sıram el kapıları.
El kapıları da kölelik kapıları.
Kul olur yiğit!
Kul olur yiğit!

İşte kanıtı... Bu makbuz, işçilerin dolandırıldıklarının belgesidir.

"Ben Çorum'luyum abla. Tam onbir ay önce geldim memleketimden. Bir köylüm vardır benim o anlattı bana , çeldi aklımı. Bu Arabistan'da taş toprak altın. Çalışan bilemedin on senede köşeyi döner diye. Benim ailem var geride, dört de çocuğum.

Işim vardı oralarda benim. Bıraktım işimi verdim tam 9500 lira. Düştüm yollara. Bir de geldik ki buraya, o ne benim gibi var en aşağı beş yüz kişi. Hepsi de para yatırmış bu Arısan mıdır nedir oraya, hepsi de Arabistan'a gitmek için. Bekledik bir süre. Bize derler ki, beklediniz dört ay,daha bir on beş gün bekleyemez misiniz? Biz de bekleriz bir on beş gün daha. Geçti böyle on ay. On ay sonra aydık biz , baktık bu adamların bizi Arabistan'a falan götüreceği yok. Sürünürüz burda kahvelerde. Gittik yapıştık adamların yakasına, bizi iki Arapla görüştürdüler, bakın bunlar konsolosluktandır diye. Meğer getirmişler Adanadan iki fellah, onlarmış bunlar, biz ne bilelim adamlar Arapça mı konuşuyor başka şey mi?"

"Paramızı alana kadar bekliyeceğiz bu kapıda."

İşte böyle Çorumlunun anlattıkları. Adının gazetede çıkmasını istemiyor. "Resmimiz çıksın hadi, ama ismimiz yok o olmaz." diyor. Tam yüzelli kişi kalmışlar beş yüz kişiden. Diğerleri zorla almış paralarını.

"Bir iki gün önce bastık adamın yazıhanesini. Zorlan aldık paralarımızı. Adam vermek istemiyor tabi, korktuğu çok. O yüzden iki gündür açmıyor yazıhanesini. Hadi bugün resmi tatil,ya dün,

(Devamı 7. Sayfada)

Paralarını kaptıran iki arkadaş ellerinde makbuzlarıyla.

Güvenlik Konseyi Afgan sorununu görüşmeye başladı

NEW YORK (AJANSLAR)

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi, arasında Türkiye'nin de bulunduğu 50 ülkenin, Sovyetler Birliği'nin Afganistan'a müdahalesiyle ilgili olarak yaptığı başvuru üzerine toplanarak, bu konuyu görüşmeye başladı. Sovyet temsilcisi sorunun Afganistan'ın içişleriyle ilgili olduğunu savunarak, görüşmeden önce itirazda bulundu. Ancak konunun Güvenlik Konseyi gündemine girmesini engelliyemedi. Görüşmeler sırasında 50 ülkenin temsilcisi konuşacağı için, görüşmelerin bir haftadan fazla sürebileceği belirtildi. Güvenlik Konseyi Sovyet birliklerinin Afganistan'dan çekilmesi yolunda bir karar alsa bile, Sovyetler Birliği bunu veto hakkına sahip olduğu için kararın bir geçerliği olamayacak. Ancak bu durum-

(Devamı 7. sayfada)

Güneş:Valiler hükümetlerin siyasal ajanı konumuna getiriliyor

- İçişleri eski Bakanı Güneş, vali atamaları konusunda "parti-devlet özdeşleşmesine yol açan bir uygulama örneği" dedi.

ANKARA (ANKA)

İçişleri eski Bakanı CHP Sakarya Senatörü Hasan Fehmi Güneş, Demirel hükümetinin 67 ilin valisini değiştirmesi konusundaki görüşlerini açıklarken, valilerin atan-

(Devamı 7. sayfada)

Deniz Baykal, demokratik hakları kısıtlayan yasa tasarısına karşı çıkanlardan.

Ertuğrul Günay, baskı yasalarına karşı çıkan CHP'lilerin önde gelenlerinden.

CHP sol kanadı direnmede kararlı

Baskı Yasaları yarın Meclis'te görüşülecek

ANKARA — Oktay PİRİM

Genelkurmay Başkanı Orgeneral Kenan Evren ve Kuvvet Komutanlarınca Cumhurbaşkanına sunulan ve kamuoyuna açıklanan muhtıradan sonra Meclisten süratle geçmeye başlayan "baskı yasaları"nın görüşülmesine,Millet Meclisi Genel Kurulunun yarın yapacağı birleşimde devam edilecek.

Millet Meclisi Genel Kurulu, yarın saat 15.00'te toplanacak,çoğunluğun sağlanması durumunda, görüşülmesine başlanan "baskı yasaları" na kaldığı yerden devam edilecek.

Bazı çevrelerce "önlem paketi" diye adlandırılan, bazı demokratik hakların kısıtlanmasını öngören, "baskı yasaları"nın geçtiğimizperşembe günü görüşülmesi sırasında, CHP'li bazı sol kanat milletvekilleri engelleme yapmış, ancak söz konusu yasa maddeleri AP, MSP, MHP ve CHP'nin Genel Merkez kanadınca desteklenmesi sonucu engelleme etkisiz kalmıştı.

Sol kanat milletvekillerinin direnişinden sonra toplanan CHP Grup Yönetim Kurulu, grup bağ-

(Devamı 7. sayfada)

ANKARA MEKTUBU

Muhtıradan sonra CHP

Cumhuriyet Halk Partisi'nde 11'lerin disiplin kuruluna verilişi, Muhtıra Çankaya'daki görüşmeleri, Nimetz ve Van Lennep'in gelişlerinin doğurduğu yoğun haber trafiği ve Ankara'nın tipili havasını daha da karartan siyasal kulis arasında ayrıntılarla ve gerçek yüzüyle izlenemedi. Aslında 11'lere oyun içinde oyun oynandı.

Öyküye başından başlarsak, AP Lideri Demirel'in baskı yasalarını meclislerden geçirmek için zamandan tasarrufta bulunma istek ve bulgusuyla başladı herşey. Demirel ve AP taktisyenleri yeni bir tasarı hazırlamaktansa Ecevit hükümetinin Sükan'lı ve Feyzioğlu'lu yapısının baskısıyla meclislere verdiği tasarıya sahip çıkmayı yeğ tuttu. Böylece hem komisyon görüş-

(Devamı 7. Sayfada)

AP'li Aygün: CHP engelleme yapamaz, yasalar istediğimiz gibi çıkacak

ANKARA (DEMOKRAT)

AP Grup Başkanvekili Oğuz Aygün, Demokrat Gazetesi'ne salı günü devam edecek olan baskı yasa tasarılarıyla ilgili olarak bir açıklama yapa-

(Devamı 7. Sayfada)

Madari birlik çağrısı yaptı, kanlı çarpışmalar şimdilik durdu

TAHRAN (AA)

İran'lı Azeri dini lider Ayetullah Şeriat Madari, taraftarlarına bir çağrıda bulunarak, son günlerde Humeyni'ye bağlı devrim muhafızlarıyla kendi taraftarları arasında çıkan çatışmaların emperyalizme yaradığını belirtti. Şeriat Madari, Kum kentinde yaptığı açıklamada, taraftarlarına devrim muhafazlarıyla birlik çağrısında bulundu. Bildiride, Madari, İran'ın A.B.D'ye karşı sürdürdüğü mücadelenin bölgesel olmaktan çıkıp ölçüsünde bir sürtüşme haline geldiğini, bu nedenle şu anda İran'ın birliğine önem verilmesi gerektiğini belirtti

(Devamı 7. Sayfada)

OLAYLAR GÜNLÜĞÜ

5 OCAK 1980 Saat: 12 — 6 OCAK 1980 Saat: 12

Günlük gazetelerde "anarşi", "sağ sol çatışması" ve "saldırı" şeklinde tanımlanan ve çeşitli platformlarda süren olaylar 24 saatlik bir sürece yayılmıştır. Günün belirli saatlerinde hazırlanan gazeteler olayları tüm okuyucularına tam olarak verememektedirler. Gazeteniz Demokrat bugünden itibaren gecikmeli de olsa bu olayların tamamını tüm okuyucularına sunacaktır. Bu köşede bir önceki günün öğle 12'den 24 saat geriye doğru tüm olaylar yer alacak, gelişen olaylar ise ayrıca haber sütunlarımızda verilecektir.

Adana'da bir eve patlayıcı madde atıldı: 1 ölü 2 yaralı

HABERİ 5. SAYFADA

SELAM OLSUN

BÜLENT ÖZÜKAN

Aleykümselam

Bu satırları 7 Ocak 1980 sabahında okuyorsanız, gazeteyi basabilmek için kağıt yine ödünç veya karaborsadan bulunmuş demektir. Parası yatırıldığı halde, SEKA'yetkililerine ister rica edelim, ister "selam" söyleyelim sonuç vermiyor. Demokrat'a ihtiyacı olan kağıt halâ verilmiş değil.

Geçen yazımda "Selam" sözcüğünü ikiye ayırmıştım; "Anasına selam söylemek"le başka bir söze gerek kalmadan karşınızdakine anası hakındaki düşüncenizi iletmenin olanaklı olduğunu belirterek, çeşitli makamlara "Selam"lar söylemiştim.

Memleketimizde "arif"lerin sayısı çok olduğundan iki tür selamı da cinsini belli etmeden kullanmakta sakınca yok.

Türkiye'yi yönetmek için halktan oy, IMF'den direktif alanlara "selam" söylemeye hazırlanırken uluşça bir "selam" aldık.

Hem öyle bir selam ki, "ana"sından başlayıp, yani tüm anayasal kuruluşlardan başlayıp işçi ve emekçi kitlelere kadar uzanan bir selam.

Her ne kadar mektubun, selamın gideceği adresler bölümünde işçi ve emekçi kitlelerle toplumsal muhalefeti oluşturan güçlerin isminden söz edilmiyorsa da, iktidardaki AP, MHP ve MSP ile muhalefetteki CHP ve de anayasal kuruluşlar "Aleyküm selam" demeyip "Selam"ı geri çevirdiklerinden geriye başka kimse kalmıyor. Hele sermayenin sözcüleri "mektup düşüncelerimize tercüman olmuştur" diyerekten kendi selamlarını da ekleyerek halkın adresine göndermişlerdir.

Can Yücel'in cuma günü gazetemizde yayınlanan yazısında değindiği gibi asgari ve askeri müşterekte birlesen siyasilerimiz, duvarında "Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir" yazılı binada, özgürlükleri kısıtlayıcı baskı yasalarından oluşan "önlemler paketini" açmaya başlamışlardır.

Halka "selam" söyleyen bu yasaların çıkarılmasına yarın da devam edilecektir.

Ne diyelim?

Selamları üzerimizde kalmasın...

Selam söyleyenlere de selam olsun!...

MÜCADELE GÜNLÜĞÜ

7 OCAK

1970– ÖĞRENCİLER BELEDİYEYE KARARINI DEĞİŞTİRTTİLER.

Ankara Belediyesi'nin hem okuyan, hem de çalışan öğrencilere paso verilmemesi konusunda aldığı karar üzerine 2 Ocak'ta başlayan direniş, sürüyor. 2-3 Ocak 1970'de öğrencilerin bir çok otobüse el koyması üzerine kararını geri almak zorunda kalan Belediye, bu kez de, daha önceden öğrenci derneklerince verilen tüm pasoların iptal edilerek, yeni pasoların Belediye'ce verilmesi kararını alınca, protestolar 5-7 Ocak arasında yeniden hız kazandı.

Belediyenin kararını geri alması için eyleme geçen öğrenciler, okullarının önünden geçen otobüsleri seferden men ederek, okul bahçelerine aldılar. Otobüslerin bir bölümü Ziraat, Hukuk ve Dil Tarih ve Coğrafya Fakülteleri'nin bahçelerine çekilirken, Beşevler kavşağında otobüslerin yolu kesildi. Ankara Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi, ODTÜ ve Ankara Erkek Teknik Yüksek Okulu Öğrenci Birliklerinin daha da sert tepki göstereceklerini bildirmeleri üzerine, Belediye bu kararını geri aldı. Ancak, bu kez okulların sahte paso verdiklerini ileri sürerek, tüm pasoların iptal edileceğini açıkladı.

Bu yeni karara da karşı çıkan öğrenciler 5 Ocak'ta, yeniden otobüslere el koydular. Belediye halkla öğrencileri karşı karşıya getirebileceğini düşünerek, diğer otobüsleri seferden kaldırdı. 5 otobüsü seferden alıkoyan Erkek Teknik öğrencileri, polisle çatışmaya girdiler. 7 polis taşla yaralandı. Fen Fakültesi öğrencileri ise 3 otobüsü okullarının bahçesine aldılar. Dil Tarih ve Coğrafya ile Siyasal Bilgiler Fakültesini polis kuşattı.

7 Ocak'ta hala süren protesto eylemleri, Ziraat Fakültesi öğrencilerine polisin ateş açması üzerine yeni boyutlar kazandı. Çağrı yapılmadan Fakülteye giren polis, öğrencileri coplamaya başladı. Buna karşı koymaya çalışan öğretim üyeleri tartaklandı. Olayı çevreden izleyen halk poiisin öğrencilere silah çektiğini, öğrencilerin ise buna taşla karşılık verdiğini ileri sürdüler.

1976–FAŞISTLERİN KAFETERYA BASKININDA YARALANAN ŞÜKRÜ BULUT ÖLDÜ.

Hacettepe Üniversitesi Beytepe kampusu kafeteryası 35 kişilik bir faşist grup tarafından 6 Ocak'ta basıldı. Personel servisleriyle okula sabah erkenden gelen silahlı faşistler, kafetaryayı 5 saat süreyle işgal eden faşistlerin üzerinden 15 tabanca, 2 dinamit lokumu çıktı. Buna rağmen jandarma faşistleri serbest bıraktı.

Beytepe öğrencileri akşam yeniden saldırıya uğradılar. Bu kez faşistler, yurdu bastılar. Çıkan çatışmada Alman Filolojisi öğrencisi Şükrü Bulut ağır yaralandı. Bulut'un sabaha karşı ölmesi üzerine, Hacettepe Üniversitesi, Hukuk, Eğitim ve Siyasal Bilgiler Fakültesi öğrencileri derslere girmediler. Hacettepe Üniversitesinde yapılan forumdan sonra Siyasal Bilgiler Fakültesine getirilen devrimci öğrencinin cenazesi başında meşaleler yakarak 5000'i aşkın öğrenci nöbet tuttu.

YARADANA SIĞINIP

Fotomodel

Can YÜCEL

Bülent Ecevit, Köşk'de Demirel ile birlikte ellerine muhtıranın, (Yanlış söyledim, hâşa) muhataranın (TDK sözlüğüne göre" tehlikeli durum" demek) ellerine tutuşturulmasından sonra basına verdiği demeçte eski bir şiiri üzre "Musdaribim, musdaripsin, musdarip, musdaribiz, mustaripsiniz, mustaripler" havasını çaldığı ve çok şaşırdığı yüzünden belli olan bu gelişme hakkında, nasıl oluyorsa oracıkta, ayaküstü daktilo ettiriveridiği notlara bakarak, "Hiç değilse bu metin yeni bir hükümet modeli öne sürmüyor," demiş. Öyle mi acaba?

Dediğim demece yer veren bazı gazeteler, aynı sayılarında, Avrupa Mankenler ve Fotomodeller Kraliçesi, "Oriane Gordemans'ın Cağaloğlu Hamamı'nda çektirdiği bir resmini de bastılar. Oriane edep yerini örten kısa bir peştamalla yetindiği bu üryan haliyle "Özellikle Türk hamamları sağlık için çok yararlı. İnsan fazla kilolarını derhal atıveriyor," buyurmuş. Hamama giren terler elbet...

Biz de uyarı metninin önce aşikâr yanına bi bakalım, sonra mahrem nahiyelerine de geçeriz. Sözkonusu belgenin takdimi nedenini "Asayişle ilgili yasaların gecikmesine" bağlayan Demirel ilk bakışta haklı. Bu, daha sonraki gelişmelerden de anlaşılıyor. Ecevit alel acele topluyor gurubunu, bağlayıcı karar aldırıyor ve CHP'nin değişiklik önerileri reddedilse bile engellemeye başvurulmayacağını ilân ediyor. Bu buyruğa uymayan milletvekilleri ise "uyarı cezası" istemiyle Disiplin Kurulu'na sevkediliyorlar. Bir "uyarı"dır gidiyor sizin anlayacağınız. Cümle âlem dupduru. Polis ve bekçi derneklerinin, vakıflarının kapısına kilit asan yasanın ardından öbürküler de Meclis'den tereyağından kıl çeker gibi geçecek, hiç kuşkunuz olmasın, uyarının muhalefete yöneltildiği savını güçlendiren bir başka nokta da Evren'in sunuş mektubunda yer alan şu tümce: "Milli Güvenlik Kurulunun muhtelif toplantılarında bu konuda alınan kararların muhalefete mensup siyasi partilerin kısır tutum ve davranışları yüzünden olumlu sonuçlara götürülemediği yüksek malumlarınızdır." Ama bu tümcenin esas metinde görülmeyişi de anlamlı, değil mi? Metnin verilmesinden bir hafta sonra açıklanmasının ve bu arada Ecevit'in Demirel ile kendi sol kanadı arasında parendeler atışının bir hikmeti vardı elbet. Manevra sonuçsuz kaldı ve Demirel ile Türkeş ve sermaye sözcüleri uyarının hükümete yönelmediğini öne sürme fırsatını ele geçirdiler. Buna karşılık Ecevit basın konferansında, AP'nin MHP ile sıkıfıkılığına değinerek, metni yoruma başka bir perspektif getirmeğe davrandı.

Böylece sözkonusu belgenin mahrem nahiyelerine geçmiş oluyoruz. Uyarının bütün anayasal kuruluşlara yönelik olduğu söyleniyorsa da, Cumhurbaşkanı sadece Demirel ile Ecevit'i yanına çağırıp halvet oluyor. Zinde Kuvvetlerimizin arasıra yaramazlık da etseler hangi partileri ve liderleri öz evlât saydıkları anlaşılıyor. Hele şu tümce kimin makbul, kimin tükaka sayıldığını büsbütün açığa vuruyor:"... Şeriat düzeni davetçilerini, demokratik rejim yerine her türlü faşizmi getirmek isteyenlere, anarşiye, yıkıcılığa ve bölücülüğe milletimizin tahammülü kalmamıştır." MSP ile MHP'nin durumu bu cemiyetli sözün ışığı altında hiç de parlak görünmüyor bana. AP ile CHP arasında çöpçatanlık çabalarının Erbakan ile Türkeş'i devre dışı kılmağa yönelik olduğu da biliniyor zaten. Belki de koalisyon moalisyon resmiyetine vardırılmayacak olan bu izdivaç, daha doğrusu metres hayatı, egemen çevrelerin hanidir özlemini çektikleri oligarşik hal çaresine doğru gidiş sürecinde son derece önemli bir aşama. Cumhurbaşkanlığı sistemine bile uzanabilir bunun sonu. Tercüman refikimizin başyazarının ağzından gevelemeye başladığı formül de bu... Hayırlısı, bakalım...

Muhataranın dolaylı da olsa başka bir sonucu daha beliriyor. Amerika ile Savunma İşbirliği Antlaşması 9 Ocak'da hır güre yol açmaksızın sessizce imzadan geçiverecek. OECD genel sekreteri de hemen bu dönemde teşrif etti, o pürüz de kim vurduya getiriliverir belki. Kıbrıs'da da işler birden hızlanacaktır. Bu arada yeni bir Afgan Köpeği dâvası daha çıkarırlarsa, hiç şaşmam...

Özgürlük Ceridesi, "AP'nin uyarı metnini sivilleştirmeğe çalışacağını" haberliyor. Ne gerek var buna bilmem. Bana kalırsa, bu metin yeterince açık, çıplak ve sivil.

FORUM

ÇAĞDAŞ GAZETECİLER DERNEĞİ BAŞKANI YILMAZ ATEŞ:

DGM SORUŞTURMASI

'DGM'ler iktidarın toplumsal sömürüsünü sürdürmeyi amaçlamaktadır'

Çağdaş Gazeteciler Derneği Başkanı Yılmaz Ateş ile Demirel hükümeti tarafından gündeme getirilen DGM yasası konusunda kendisine yönelttiğimiz soruların hepsini, birlikte yanıtlamıştır. Ateş'e DGM'lerin kurulmasının amacı ve şansının ne olduğu ile DGM yasası karşısında tavırlarının ne olacağı sorularına bu tür yasaların bunalima çözüm getirmeyeceği ve işçi sınıfı ile onun örgütlerinin yanında yer alacaklarını söyleyerek sorularımıza şu yanıtları vermişlerdir.

ATEŞ:

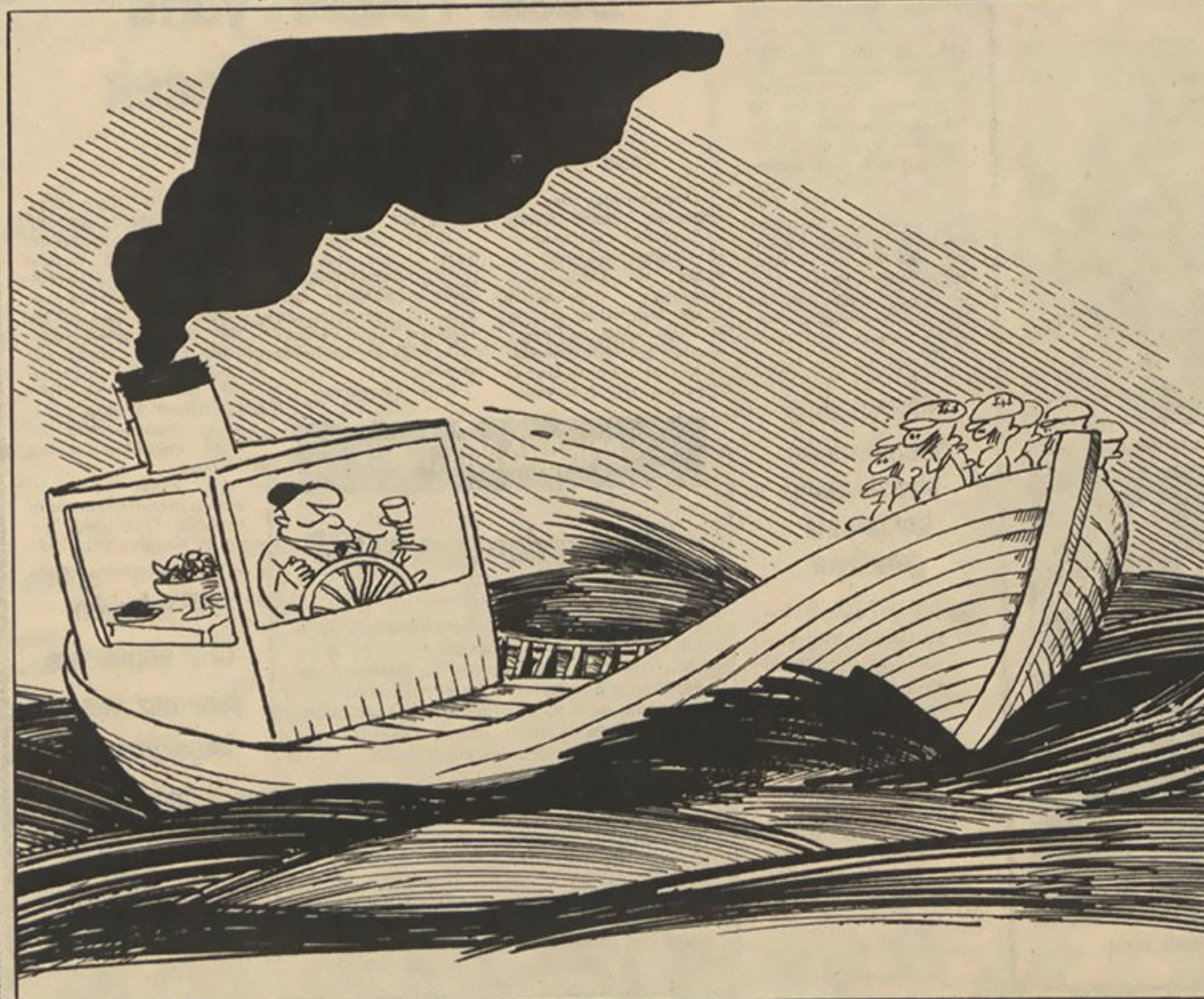
"Türkiye'de üretim ilişkilerinden kaynaklanan bir bunalım yaşanmaktadır. Had safhaya ulaşan işsizliği, enflasyonu, gelir dağılımındaki adaletsizliğe, dışa bağımlılığa çözüm getirmeden, yani düzenin çarpıklığını gidermeden toplumsal barışı ve huzuru sağlamak mümkün değildir.

Bu sorunlar nasıl çözümlenecektir. Bu sorunlar bilimsel ve çağdaş yöntemlerle çözümlenebilir. Hükümetin getirmek istediği DGM ve benzeri baskı yasaları bunalıma çözüm getiremez. Anayasa'nın özüne ve tabii hakim ilkesine aykırı olan DGM'lerin hangi ortam ve şartlar altında Anayasa'ya koydurulduğu bilinmektedir. Yürürlükte kaldığı bir yılda da toplumsal huzuru sağlamadığı görüldü. Eğer baskı yasaları ile toplumsal barış ve huzur sağlanabilseydi, Şah'ın halen İran'ın başında bulunması gerekirdi. Silahlı teröre ve bunalıma DGM'leri çözüm göstermek isteyenlere sormak istiyorum, DGM'ler yürürlükte olsaydı, Ali İhsan Özgür, Abdi İpekçi ve pekçok bilim adamı ve binlerce fert, faşist katliam odaklarınca katledilmeyecek miydi? İpekçi'nin katili askeri cezaevinden kaçırılmayacak mıydı? Olacağı muhakkaktı.

Çünkü baştaki iktidar terörü önlemede samimi değildir. Binlerce ilerici ve devrimciyi katlettiği kanıtlanmasına rağmen, Başbakan halen MHP ve yandaşlarını korumakta, kınayıcı bir tek söz bile söylememektedir. Faşist katliam şebekelerinin desteğindeki bir hükümete, hangi yasaları kullanma olanağı verirseniz, verin terörü önlemesi mümkün değildir.

Durum böyle olduğu halde DGM ve baskı yasalarında israr edilmesinin anlamı açıktır. İşçi sınıfının mücadelesini bastırmak, işçi sınıfına omuz veren, demokratik kurallar içersinde çarpık düzenin değiştirilmesi yolunda kalem sallayan gazetecileri bu doğrultuda nesil yetiştirme gayretinde olan bilim adamlarını ve gençleri susturmaktır. Çünkü, bu iktidarın temsilcisi olduğu kesimin istediği barış ve huzur, toplumsal değil, sömürülerini sürdürmek için gerekli olan huzur ve barışın sağlanmasıdır. Onların sınıfsal yapı ve menfaatleri toplumsal barış ve huzurla çeliştiği için bu çelişki bu çelişkiye doğan toplumsal tepki baskı yasaları ile susturulmak isteniyor.

İşçi sınıfı mücadelesini bastırmaya, örgütlerini budamaya yönelik DGM ve benzeri baskıcı yasalarını benimsememiz mümkün değildir. Çünkü, baskı her şeyden önce düşün ve basın özgürlüğüne aykırıdır. Bu nedenle, biz de "DGM'ye hayır" diyen işçi sınıfı ve örgütlerinin saflarında yerimizi alıp, hayata geçmemesi için mücadele edeceğiz"

Halkın Gazetesi Demokrat

OKURLARINDAN MEKTUPLAR

Samsun Cezaevi'nde faşist baskılar artıyor

Samsun cezavinde devrimciler ve diğer mahkumlar insanlık dışı uygulamalar altında yaşamaktadırlar. Bugünlerde ise faşist baskılar alabildiğine artmıştır. Cezaevi Müdürü tutuklu ve mahkumlara elinden geldiğince kötü davranmakta ve yasa dışı girişimlerde bulunmaktadır.

Baskıların yanısıra, cezaevinde belli aralıklarla sular akmamakta, kaloriferler hiç yanmamaktadır. Yemekler ise yenmeyecek kadar kötüdür. Hastalar doktora çıkarılmamaktadır. Tutukluların mahkemeye çıkarılması engellenmektedir.

Cezaevinden başka bir cezaevine gitmek isteyen faşistler, bir devrimciyi öldürerek, sürgün edilmelirini sağladılar. Kalan faşistler ise koğuşları yaktılar. Daha önce jandarma ateş açmışken, faşistlerin eylemlerine benzeri durumlarda kullanılan silahlardan biri ise bulunamadı.

25/12/1979 günü devrimcilerin kaldığı bir koğuştan tünel açıldığı gerekçesiyle, bizlere en acımasız baskılar uygulandı. Bizler cezaevi müdürü Cemal Balcıoğlu'nun yasadışı emriyle, koğuşlara kapatıldık. Üç gün süreyle yanımıza kimse uğramadı. Bizler mahkemeye çıkarılmamaktayız. Müdür geceleri içki içerek, jandarma komutanıyla birlikte ikide bir, jandarma ve gardiyanları üstümüze yollamaktadır. Habire saçlarımız kesilmektedir. Bundan üç ay önce (27/9/1979) cezaevinde bir arkadaşımızı öldüren, koğuşları yakan faşistlere cezaevi yönetmeliği uygulanmazken, bizlere yönetmeliklerde olmayan cezalar verilmektedir.

Bizler bu baskıları protesto etmek üzere bir açlık grevi başlattık. Mücadelemiz sürecektir.

Samsun Cezaevindeki Devrimciler

Çardak Cezaevi'nde küfür, dayak, işkence sürüyor

Çardak Cezaevinde süren işkence ve baskılar yeni MC hükümetinin gelmesiyle birlikte olağanüstü boyutlara ulaştı. Mahkumlar her gün dövülüyor. Yaşam koşulları elverişsiz olan rutubetli binada, soba bile kurulmuyor. Mahkumların yemek ödeneklerine gardiyanlar el koyuyor. Bunlar yetmezmiş gibi, gardiyanların cezaevinde beslediği koyunlar hergün sabunla mahkumlara yıkattırılıyor. İlgililere durumu defalarca duyurduğumuz halde, hiç bir yetkili bizimle ilgilenmedi.

Cezaevinden İlerici Mahkumlar

Değişen toplum ve ötesi

Bilimsel düşünce, anlamak ve dönüştürmeye yöneliktir. Asıl olan ise, dönüştürme eylemidir. Ancak, dönüştürülecek olanın anlaşılması, bir ön eylem olarak yürütülür.

Konumuz Türkiye toplumu. Dönüştürmeye çalıştığımız toplum. Anlamadan dönüştürmeye çalışmak, ister istemez zorlamayı getirir. Toplumsal olaylarda ise zorlamanın, son hesaplaşmada teslimiyeti çağırdığı, tarihte bir kez doğrulanmıştır.

Her sınıfın veya katmanın mevcut gelişmeleri ele alışı ve değerlendirişi farklıdır. Dolayısıyla bu değişim sürecinin sonunda varılmak istenen yer de farklıdır. Tutarlı bir toplumsal muhalefet her sınıf ve katmanın nereden gelip nereye varmak istediğini araştırmalı, kavramalıdır. Yaşanılan bunalımın özellikle hakim sınıflar açısından neyi ifade ettiği doğru tespit edilmedikçe, ANLAMA eylemi tıkanır. Bunun doğal sonucu da DÖNÜŞTÜRME eyleminin tıkanmasıdır.

Türkiye toplumu özellikle yetmişli yıllarda kapitalist toplumsal ilişkilerin yaygınaşmasına tanık oldu. Tekelleşme olağanüstü boyutlara vardı. Kapitalizm geliştikçe yükselen toplumsal muhalefeti düzenin sınırları içinde tutabilmenin yeni yolları aranır oldu. Sermayenin toplumsal ve ekonomik istikrar arayışları, kesin çözüm isteyen bir noktaya ulaştı. özellikle1979 yılı toplumsal hareketliliğin olağanüstü boyutlara ulaştığı bir yıl oldu. Gelişen kapitalizmin tepetaklak ettiği eski düzenin kalıntısı sınıflar yeni durum içinde kendilerince bir yer ararken, çöken, çözülen sınıf katmanları tarih öncesi motiflere dayalı toplumsal ve siyasal tepkilere yöneldi.

Yasama, yargı (12 Mart döneminin yargılamaları hatırlanırsa) ve özellikle yürütmenin tartışılmaz tavrı alışları, ezilenlerin bilincinde yepyeni sorular uyandırmaktadır. Memurların siyasallaşması devlet içinde kutuplaşmalara yol açarken, bürokratik hiyerarşide aşılmaz güç çatlaklar oluşmaktadır.

Eğitim kurumlarının siyasal hareketliliği nedeniyle düzenli eğitim sürdürülemez olmuştur.

Toplumda zorunlu bir değişimi geliştirecek olan yaşadığımız süreç toplumsal muhalefeti geliştirme yolunda devrimcilere tarihi bir sorumluluğu yüklenmeyi gerektirmektedir.

Celal SOYCAN

İSDEMİR, boşaltılamayan kömür için günde 275 bin TL tazminat ödüyor

İSKENDERUN (ANKA): ABD'den İskenderun Demir çelik'e 30 ağustos gemisi ile yaklaşık 26 gün önce gelen 47 bin ton kömür İsdemir'e boşaltılamamaktadır.

Merkez Bankası 2,5 milyon dolarlık transferi yapamadığından boşaltılamayan kömür nedeni ile, şilebin geciktiği her gün için 275 bin lira ödenmesi gerektiği bildirilmektedir.

Protokol gereğince döviz transferleri yapılmadan boşaltma işlemi yapılamayan kömür için İsdemir'in, bu gidişle Denizcilik Bankası'na 7 milyon dolayında borcu olacağı belirtilmektedir.

Demir sıkıntısı G.Doğuda tüm yatırımları durdurdu

DİYARBAKIR)THA)

Güneydoğu Anadolu Bölgesindeki devlet yatırımlarına ait inşaatların demir sıkıntısı nedeniyle durduğu bildirildi.

Edinilen bilgiye göre üç aydan beri bölgeye bakanlıkça demir gönderilmemesi nedeniyle, inşa atlarda önemli aksamalar oldu. Yetkililer, bölgenin mevcut taleplere göre, 3 bin 400 ton demire ihtiyacı olduğunu ve demir talebinde bulunanların, önceden paralarını yatırdığı, ancak gecikmeler nedeniyle müşterilerin paralarını geri istediklerini söylediler.

Öte yandan, Güneydoğu Anadolu bölgesinin demir ihtiyacını karşılayan Diyarbakır Demir Tevzi Bürosu'na son bir yıl içinde sadece 10 bin 60 ton çeşitli boyutta inşaat demiri gönderildiği belirtildi.

Mazotsuzluk nedeniyle balıkçılığımız durabilir

ANKARA (ANKA)

Türkiye Balıkçılar Derneği Genel Başkanı Nevzat Ayabakan, mazot sıkıntısı nedeniyle uluslararası sulardaki balık üretiminin yabancıların eline geçeceğini belirterek; tarıma verilen öncelikli mazot hakkı, balıkçı esnafımıza da verilmelidir. dedi.

Nevzat Ayabakan yaptığı açıklamada, İstanbul'da bulunan 150 balıkçı teknesinden 125'-inin yakıtsızlık nedeni ile limana bağlı beklediğini söyleyerek, "balık istihsalimiz hemen hemen durmak üzeredir. Balık istihsalimizin durması halinde en büyük sıkıntıyı halkımız çekecektir" şeklinde konuştu.

Balık üretiminin büyük ölçüde azalmasının ülke ekonomisine büyük güçlükler getireceğini bildiren Ayabakan, et fiyatlarının da yüzde 150 oranında artacağını öne sürdü.

SEL-PAK ürünlerine yüzde 25-102 arasında zam yapıldı

İSTANBUL(THA)

Eczacıbaşı Holding'e bağlı SEL-PAK İpek Kağıt Sanayi ve Ticaret A.Ş. tarafından üretilen, kağıt, mendil, peçete, orkid, çocuk bezi, temizlik ve tuvalet kağıdı fiyatlarına yüzde 25 ile yüzde 102 arasında değişen oranlarda zam yapıldı.

Edinilen bilgilere göre, kağıt mendil 5 liradan 7.5 peçete ve tek katlı tuvalet kağıdı 30 liradan 50, çift katlı extra tuvalet ve temizlik kağıdı 35 liradan 50, orkid 35 liradan 75 ve çocuk bezinin perakende satış fiyatı 160 liradan 200 liraya yükseltildi.

Şirket yetkilileri, ürettikleri ürünlerin piyasada çok tutulduğunu belirterek, artan maliyetler nedeniyle zam yapmak zorunda kaldıklarını söylediler.

İşverenler hükümlü ve sakat çalıştırmak istemiyorlar

ADANA (THA)

İş ve İşçi Bulma Kurumu Adana İli Mahalli Kurulu'nun sakatların ve hükümlülerin çalıştırılması konusunda hazırladığı raporda, işverenlerin sakat ve eski hükümlüleri çalıştırmaktan kaçındıkları belirtilerek yasalara karşın, sakatlarında normal işçiler gibi ağır işlerde istihdam edildikleri bildirildi.

"Sakatların ve Eski hükümlülerin Çalıştırılmaları Hakkındaki Yönetmenlik"te belirtilen koşulların aksine davranışlarda bulunan ve birçok işverenin tutumlarından yakınılarak bahsedilen raporda daha sonra özetle şu görüşlere yer verildi.

"Bazı işyerleri sakat ve eski hükümlü almamakta direnmektedirler. Sebebi sorulduğunda ise kadromuz yok, şeklinde cevap alınmaktadır. Oysa yönetmelik gereğince, 50'den fazla işçi çalıştıran işyeri yüzde 2 engelli ve eski hükümlü almaya mecburdur. Yönetmenliğin 17. maddesi gereğince sakatlar ağır ve tehlikeli işlerde çalışamaz denildiği halde, işverenlerimizin sakatları bu gibi ağır işlerde çalıştırdıkları şikayet konusudur."

Sayıştay kararı:

İşçiler vergi iadesi alabilecek

● KARARA GÖRE, TATİL GÜNLERİNDEKİ FAZLA MESAİ ÜCRETİ NORMAL ÜCRETTEN AYRI OLARAK VERGİLENDİRİLİYOR.

KOCAELİ (İsmet SEVİNÇ)

Tatil günlerindeki çalışmaları karşılığı işçilere ödenen fazla mesailerden kesilen verginin bir bölümünün, Sayıştay Genel Kurulunun iki yıl önce almış olduğu karara göre kendilerine iade edilmeye başlandığı öğrenildi.

Bilindiği gibi Sayıştay Genel Kurulunca 1978 yılında alınan ve 26 temmuz 1978 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanan bir kararda, hafta tatili ve genel tatil günleriyle çalışılmayarak tatil yapılan cumartesi günlerinde çalıştırılan işçilere bu çalışmaları karşılığında yapılan ödemelerin muhtelif ücret ödemesi gerektiği hususu hükme bağlanmıştı. Sözkonusu hükme göre belirtilen tatil günlerinde yapılan fazla mesai ücretlerinin normal aylık ücretten ayrı olarak vergilendirilmesi gerekirken, bugüne kadar anılan karara uyulmamıştı.

Kararın alındığı 1978 yılındaki Maliye Bakanı "bütçe gelirlerinde azalma olacağı gerekçesiyle ilgililere açıkça bu kararı uygulayın diye bir talimat vermemiş, ancak kararı uygulamayın diye bir talimat ta vermemişti." Bu nedenle de bir çok işyeri eski uygulamayı sürdürmüşlerdi.

Sayıştay kararına dayanarak Kocaeli Tepecik Vergi Dairesine başvuran Goodyear ve Shell Derincetesislerinde çalışan işçilerden bazıları maliyeden geriye doğru 5 yılda ödedikleri vergilerden vergi iadesi aldılar. Konuyla gilili olarak görüşlerine başvurduğumuz uzmanlar, kararın tüm yurtta uygulanması gerektiğini savunarak bu konuda işçi sendikalarına büyük görevler düştüğüne dikkati çektiler.

●

ÖĞRENCİLER SELENDİ LİSESİNİ İŞGAL ETTİ

KULA(MANİSA)

Selendi Lisesi öğrencileri, 13 öğretmenin açığa alınmasını protesto etmek amacıyla, okullarını işgal ettiler.

K.Maraş katliamını protesto eylemlerine katıldıkları gerekçesiyle 13 öğretmenin açığa alınmasını protesto eden öğrenciler, aldıkları işgal kararı uyarınca, okulun kapısının arkasına sıraları dayayarak direnişe geçtiler.

PANDOROSA 'DA DİRENİŞ VAR

26 işçi işverenin ilan ettiği yasa-dışı lokavta karşı direniyor.

Bir bardak çayın 44 TL'ya satıldığı yerde işçiler asgari ücretle çalışıyor

Taksim'de Pandorosa da çalışan 26 işçi, işverenin yasa-dışı lokavt ilan etmesi üzerine direnişe geçti.

Bir süre önce, işyerinde örgütlenen DİSK'e bağlı OLEYİS Sendikası, işkolundaki yetkisine dayanarak çağrı yapmış işveren de bunun üzerine öncü durumunda olduğuna inandığı 5 işçinin işine son vermişti. Ancak, işyerine gelen İş Müfettişlerinin işvereni "sendikal faaliyetten dolayı işten atmaktan" suçlu bulması üzerine işçiler yeniden işlerine dönmüşlerdi.

OLEYİS Sendikası'nın bir süre sonra. bu kez de işyeri yetkisine dayanarak çağrı yapması üzerine işveren, 28 Kasım'da, işçilerden gizli, işyerinde yasa-dışı lokavt ilan etti. İşçiler de çadırlarını kurup direnişe geçtiler. Ancak işverenin baskısıyla, Belediye çadırı kaldırmak istedi. Bunun üzerine, OLEYİS Sendikası Aytekin Kotil'le görüşerek, çadıra dokunulmamasını sağladı. O günden beri işçiler kararlılıkla direniyorlar.

"Bizim çalıştığımız yerde bir bardak çay 44 liraya satılır. Ama biz, asgari ücretle, haftada altı gün, tam dokuz saat çalışırız. Ne bayramda, ne yılbaşında tatil yaparız. Ama bize bunun için fazla ücret ödenmez. Hiç bir sosyal hakkımız yoktur. Yakıt, giyim gibi yardımlar almayız." diyor işçiler.

PATRONLAR TOPRAK AĞASI

Direnişçi işçilerin anlattığına göre, Pandorosa aslında Belediye'nin malı. Burayı Belediye'den kiralayıp işletenler ise, Cavit Kılıç, Cengiz Kılıç, Davut Kılıç ve Şeref Aktaş adlı Erzurum'lu toprak ağaları. Buradan başka, Caddebostan'da kurulu Pandorosa 2, Sıraselviler'de kurulu Valentino, ve Taksim'de kurulu Aspen'i de aynı kişiler işletiyor.

TEKSTİL, BAYSEN ve HÜRCAM-İŞ son siyasal gelişmeleri değerlendirdi

İşçi sınıfı yeni 12 Mart'lara geçit vermeyecektir

TEKSTİL: YARIM MİLYONA YAKIN İŞÇİNİN TOPLUSÖZLEŞME GÖRÜŞMELERİNİN SÜRDÜĞÜ BİR DÖNEMDE İŞÇİ SINIFININ VE EMEKÇİ HALK GÜÇLERİNİN MÜCADELESİNE KARŞI EGEMEN GÜÇLERİN SINIFSAL VE ULUSAL BASKILARI DA ŞİDDETLENMİŞTİR.

DİSK'e bağlı Tekstil, Baysen ve Hür Cam-İş Sendikası son siyasi gelişmeler üzerine yaptıkları açıklamalarda, uyarı mektubunun 12 Mart muhtırasını hatırlattığını belirterek, Türkiye'nin faşist tehdit altında olduğunu söylediler.

TEKSTİL

Tekstil sendikası Genel Başkanı Rıdvan Budak, yaşam koşulları günden güne ağırlaşırken Türkiye'de faşist diktatörlüğün koşullarının yaratılmaya çalışıldığını belirterek şöyle dedi:

"Yarım milyona yakın işçinin toplu sözleşme görüşmelerinin sürdüğü bir dönemde işçi sınıfının ve emekçi halk güçlerinin mücadelesine karşı egemen güçlerin sınıfsal ve ulusal baskıları da şiddetlenmiştir. En temel demokratik hakların kullanılması engellenmek istenmektedir.

"İşte bu koşullarda faşizm tehlikesine ve her türden anti-demokratik uygulamalara karşı demokrasi güçlerinin örgütlü yığınsal mücadelesini yükseltme gereği kendisini her zamankinden güçlü olarak duyurmaktadır. Tüm demokrasi güçleri zaman yitirmeksizin bir araya gelerek etkin bir demokratik hareketi gerçekleştirmelidir"

BAYSEN

BAYSEN sendikasından yapılan açıklamada ise, can güvenliğini ortadan yok edenin MHP ve onun yan örgütleri olduğu bildirilerek şöyle denildi:

"Unutulmaması gereken bir nokta vardır ki, Türkiye halkı bir 12 Mart dönemi yaşamış ve bu dönemin ne olduğunu çok iyi kavramıştır. İşçi sınıfımız ve emekçi halkımız 12 Mart benzeri rejimlerin kendilerine neler getireceğini iyi bilir. Ayrıca bugün ülkemizde, geçmiş 12 Mart döneminden çok farklı, daha örgütlü, daha bilinçli, daha sorumlu ve daha kararlı bir işçi sınıfı vardır. Bu işçi sınıfı politik gelişmeleri yakından takip eden, üretim silahının elinde olduğunun bilincinde, yeni 12 Martlara geçit vermemeye kararlıdır"

HÜRCAM-İŞ

Hür Cam-İş sendikasınca yapılan açıklamada zaten kısıtlı olan demokratik hak ve özgürlüklere karşı yeni saldırıların sözkonusu olduğu ve son olarak açıklanan "silahlı kuvvetlerin görüşü" ile birlikte ülkedeki siyasi gelişmelerin yeni bir noktaya geldiği belirtilerek, gelişmelerin ülke için anti-demokratik ve faşist bir tehdit olduğu bildirildi.

Açıklamada yeni bir 12 Mart yaşamamak için demokrasiden yana tüm güç ve kişilerin saldırılara örgütlü ve yığınsal olarak karşı çıkmaları gerektiği vurgulanarak şöyle denildi:

"Bu gelişmeler aynı zamanda yarım Milyon işçinin toplu sözleşme dönemine girdiği ortamda tekelci sermayenin sömürüsünü artırmak, işçi sınıfının ekonomik ve siyasal mücadelesini susturmak ve temel demokratik hakların kullanılmasını engellemek için tekellerin uzun süredir ısrarla vurguladıkları istemlerine uygun düşmektedir. Ülkemizde son gelişen olaylar işçi sınıfımız ve emekçi halkımız için tehlike işaretidir.

Başta DİSK ve DİSK'e bağlı sendikalar ve diğer ilerici sendikalar da anti-demokratik saldırılara ve faşist tehdide karşı diğer demokrasi güçlerinin yanında yer almalıdır"

Alman Thyssen grubu ile Eczacıbaşı çeşitli alanlarda işbirliği yapacak

ECZACIBAŞI HOLDİNG ALMANLARLA ORTAK BİR ŞİRKET KURDU

● THYSSEN GRUBU İLE YAPILAN TOPLANTIDA N.ECZACIBAŞI İTHAL İKAMESİNE DAYALI SANAYİLEŞMEYİ ELEŞTİRDİ VE İHRACATA YÖNELİNMESİNİ İSTEDİ

ANKARA(ANKA)

Federal Almanya'nın yılda 33 Milyar marklık satışı ve 165 kişilik çalışanı ile en büyük firma gruplarından olan THYSSEN ve Eczacıbaşı Holding "TÜRK-INVEST" adlı ortak bir şirket kurdular. Sözkonusu şirketin Türkiye'de ve dış ülkelerde proje araştırmaları yapacağı, kredi olanakları sağlayacağı ve fizibilite etütleri hazırlayacağı açıklandı.

Bir Federal Alman sanayiciler heyetinin başkanı olarak Türkiye'ye gelen THYSSEN firmalar grubu baş yöneticisi Dr. Schaffers düzenlenen bir toplantıda, "Ülkeniz Yakın ve Ortadoğu'nun hayvan ürünleri ihraç eden bir ülkesi, yani, bölgenin Arjantin'i olabilir" biçiminde konuştu.

Ankara'da kaldıkları süre içinde Başbakanlık Müsteşarı Turgut Özal, Maliye, Turizm ve Tanıtma, İmar ve İskan, Bayındırlık, Gıda ve Hayvancılık Bakanları, Odalar Birliği Başkanı Mehmet Yazar ve İş Bankası yöneticileri ile görüşmeler yapan THYSSEN Grubu yetkilileri, Türkiye'de et kombinaları, gübre sanayi, turizm ve konut inşaatları alanlarında yatırım yapmak istediklerini bildirdiler. THYSSEN yöneticileri, öncelikle, Federal Almanya'da çalışan 12 bin Türk işçisinin dövizlerini Türkiye'ye çekebilmek için konut yapımına girişeceklerini açıkladılar.

Daha sonra Dr.Schefferks şunları söyledi: "Biz THYSSEN Grubu olarak, Türkiye ile öncelikle et kombinaları ve besin endüstrisi, gübre endüstrisi alanlarında işbirliği yapmak istiyoruz. Türkiye ihracata dönük endüstrilere muhtaçtır. Böyle bir gelişme için de sayısız olanaklarınız var. Örneğin, ülkeniz yakın ve Ortadoğunun hayvan ürünleri ihraç eden bir ülkesi, yani bölgenin Arjantin'i olabilir. Yaptığımız hesaplara göre yalnız bu üründen, ülkeniz yılda 700 milyon marklık ihracat yapabilir. Entegre et kombinaları diye isimlendirdiğimiz bu tesisler nesil islahından başlayarak, hayvanın kanına, kılına ve tırnağına kadar her yerinden yararlanılacak toplu bir endüstri oluşturacaktır' Toplantıda, daha sonra bir konuşma yapan Eczacıbaşı Holding Yönetim Kurulu Başkanı Nejat Eczacıbaşı, Türkiye'nin ithal ikamesi doğrultusunda bir sanayileşme politikasına yönelmekle hata yaptığını ileri sürmüş, Türkiyenin hızla ihracata özellikle gıda sanayi ürünleri ihracatına, turizme ve diğer emek yoğun ürünler ihracatına başlaması gerektiğini söyledi.

●

YEŞİLYURT TEKSTİL İŞÇİLERİ ZOR DURUMDA SİGORTASIZ 800 İŞÇİDEN 400'Ü İŞTEN ATILDI

MALATYA (Osman TOSUN)

Yeşilyurt muhabirimizin bildirdiğine göre işyerlerinde sendikasız ve sigortasız çalıştırılan 800 işçiden 400'ü iplik yokluğu öne sürülerek işlerinden çıkarıldı. Çıkarılan işçilere hiçbir ücret ödenmedi.

İşçilerin asgari ücretin altında bir ücretle çalışmaya zorlandıkları hakkını arayan işçilerin ise işten atılmakla tehdit edildiği bildirildi.

GÖSTERGE

Hür teşebbüs ve sigara aldatmacası

Arslan Başer KAFAOĞLU

Dünkü gazetelerde, Türk özel kesiminin en büyük ve en yaygın kısmının büyük ortağı sayın Vehbi Koç'un bir demeci yayınlandı. "Ülkede, yeter derecede kaliteli sigara imal edilemediği için, tütün gönderilerek Yugoslavya ve Bulgaristan'da sigara yaptırıldığından" söz açan sayın Koç "Türkiye'de, bazı mıntıkalarda Virginia tipi tütün yetiştirilmesinin ülke zararına olmayacağını" ifadeyle sigaranın özel kesimce imalinin yararlı olacağı sonucuna varıyor.

Aslında, soruna yüzeyden bakılınca bu yargılar doğru görünür. Oysa, tütün sorununun tarım politikasından maliye politikasına kadar çeşitli sorunları vardır.

Herşeyden önce tütünde bir tarımsal politika yanlışı yatar. Tekel ve tüccarın aldığı tütünün bir kısmı dışa satılır ve içerde sigara yapılır. Büyük kısmı ise satılamaz, elde kalır. Bugün Türkiye'de satılmadan elde kalan tütünün miktarı 30 milyar lirayı bulur. Tekel ve devlet, yarım milyon işçi ailesini ilgilendiren bu alım politikasını değiştirmedikçe sayın Koç özel sigara imaline girdiğinde en iyi tütünleri Tekelle birlikte alsa bile, Tekel'den daha avantajlı durumda olacaktır. Çünkü, sırtında Tekelin sırtındaki finansman yükü olmayacaktır. Yani, sayın Koç tütün tarımının yükünü devletin sırtına yükleyip, kârını kendi toplamaktadır. Kaldı ki, bu finansman yükü altında Tekel "En iyi tütüne" gerekli parayı Koç gibi ayırmayabilir. En iyi tütünler Koç'ta, onun almadığı tütünler de Tekel'de kalabilir. Sayın Koç, eğer Tekel'le yarışmaya girecekse, bu tarım desteklemesinin yüküne de ortak olabilir mi? Olamayacağına göre, külfet devlete, nimet sayın Koç'a kalacaktır. İkinci olarak Tekel'in dışarıda sigara imal ettirdiği doğrudur. Ama bu da, tarımsal destekten bunalan Tekel'in sigara fabrikası açamayışındandır. Eğer bu büyük yük olmasa Tekel gerekli sigara fabrikalarını çoktan açmış olurdu. Devlet, sayın Koç'a vereceği dövizleri (Sigara fabrikası için) yarım kalmış Tekel fabrikalarının tamamlanmasına ayırsa, sayın Koç'un sigara fabrikası açmasına da gerek kalmaz. Bulgaristan ve Yugostavya'da sigara imal ettirilmez.

Üçüncü olarak, Virginia tütünü konusundaki bakış açısı da yanlış. Virginia tütününden yapılmış sigara, Virginia tütünü arttırılmış harmanlarla imal edilen sigara arttıkça Türk tütününün sürümü azalır. Çünkü bu bir tad alım sorunudur. Amerikan tütünü, savaş sonunda askeri işgaller yoluyla Avrupa'ya yalıldıkça Virginia tütününün sürümü artmıştır. Biraz sigara ve tütün konusundan anlayan, sayın Koç'un fikrine katılamaz.

Peki, çözüm nedir? Çözüm, tütün ekilen alanlardan düşük kaliteli tütün yetiştiren alanlar, devlet desteği ve planı ile diger ekim alanlarına ayrılmalı, devlet bu ekim değisikliği için gerekli giderleri yapmalıdır. Ondan sonra, Bulgaristan ve Portekiz gibi ülkelerdeki uygulamalar gözönünde tutularak, tütün ekilen alanların bir kısmı Virginia tütününe tahsis edilip, tütün yerine sigara ihracatına gidilmelidir.

Virginia tütünü, sayın Koç'un zannettikleri gibi, bugünden yarına çözüme varılacak bir konu değildir. Birçok deneme çalışmaları gerektirir. Örneğin, sayın Koç'un beğenmediği devlet, Türkiye'de yetişecek en uygun pamuk tohumu için ondört yıllık bir deneme döneminin her türlü para ve personel yüküne katlanmıştır. Bulgar teknisyenlerinin Portekiz'de yürüttüğü deneme çalışmaları yıllar sürmüştür. Sayın Koç isterler ki, bu deneme çalışmaları da devlet tarafından yapılsın. Virginia tütünü yetiştikten sonra Amerikan sigarası benzeri sigaralar imal edilsin ve bu içerde yine Türk tükeçiciye satılacak... Çünkü, Amerikan sigarası yapıp sigara dış satım pazarına girmek öyle kolay şey değil. Bunu ancak tekelci kârdan yararlanan bir devlet tekeli yapabilir.

GÜNÜN GÖZLEMİ

Devekuşu demokrasisi

İlhami SOYSAL

Gazeteci, gazete yazarı olarak kuramsal, teorik, laflar etmeyi bir takım bilim ya da sanat kitaplarından kuramsal yapıtlardan aktarma ya da abartma caf caflı sözleri yazılarımıza serpiştirmeyi, bilgelik ya da bilgiçlik taslamayı hiç mi hiç sevmedik. Böylesi çabaların gazete köşelerinde etkili olacağına da hiç inanmadık.

Bizce gazete yazısı, okuyanla yazan arasında günü birlik bir söyleşidir. Açık , seçik yalın, ard niyetsiz, dolambaçsız ve kesinlikle dobra dobra dostça bir söyleşi. Tıpkı, gerçekten kör ama acımasız ve dediği dedik, çaldığı düdük olan kişinin karşısına geçip, "merhaba kör kadı" der gibi bir söyleşi.. İçinde yaşadığımız olayların tepki ya da etkisini dile getiren bir söyleşi.

BUZA YAZILAN YAZI

Havaya sıkılan yumruk ya da buza yazılan yazı gibi olanbu sözlerden sonra gelelim şu geçmiş haftanın günümüze dek süren, daha da sürecek olan güncel konusuna. Yani komutanların,demokrasicilik oynadıklarını, sananlara yedirdikleri paparaya. Ya da çektikleri zılgıta.

Ne diyordu beş orgeneral silahlar kuvvetler adına kamuoyuna da açıklanan mektuplarında?

Bu konuda Demirel'den, Ecevit'e, Metin Toker'den Hacıeminoğlu'na kadar çok kişi yorum yaptı ya, biz kendi anladığımızı yazalım, çok uzattınız kesin bakalım şu oyununuzu da bizim dediklerimizi yapın, yoksa fena olur."

Bizim bu mektuptan çıkardığımız sonuç bu.

MIRIN–KIRIN ETSELER DE

1961 Anayasası'na göre ister iktidarda,ister muhalefette olsunlar, "Demokratik siyasi hayatın vazgeçilmez unsurları "olan siyasi partilerimizin en kodamanları karşılıklı" "Bunu bize değil size diyorlar" gibi ufak tefek cilveleşmelerde bulundularsa da sonunda esas duruşa geçip buyrukları yerine getirmeye başladılar.

Böylece de 1980 Türkiyesi'nde , bir başka türlü demokrasi uygulaması başlamış oldu. Şimdi bunu yaşıyoruz, ömrümüz yeterse yaşayıp görmeye de devam edeceğiz.

Aaa,"bu ne biçim demokrasi böyle"denilebilir. Diyenler çıkabilir.Olmaz olmaz.

DEMOKRASİ DEYİNCE

Böyle diyeceklere de hemen söyleyelim:

A bizim iki gözlerimiz, aklınız şimdiye dek nerdeydi?

Niye şimdiye dek demokrasicilik oynayanlara bu ne biçim demokrasi demiyordunuz da şimdi diyorsunuz. Bu da bundan öncekiler gibi bir demokrasi işte. Parlamento var mı ? var. Partiler var mı? Var. Cumhuriyet var mı? Var. Politikacılar var mı? Var. Milletin vekili, cumhuriyetin senatörü diye aylıklarını, yolluklarını alıyorlar mı? Alıyorlar.

Eeee öyleyse? Şikayetiniz ne? Yoksa siz demokrasi denince komünist ülkelerdeki gibi halk demokrasisini mi anlıyor ve istiyorsunuz? Sizi gidi Orhan Veli'nin sokak kedileri sizi....

NASREDDİN HOCA GİBİ.

Kontenjan Senatörü ve de gazeteci bir dostumuz, komutanların mektubu açıklandığı gün Meclis kulisinde, bu mektupla demokrasinin üstüne en ufak bir gölgenin bile düşmediğini, tam tersine demokrasinin gerçeklerinin yerine getirilmek istendiğini savunurken, kuşku gösterenlere de böyle saldırıyordu. Siz demokrasi derken halk demokrasisini anlıyorsunuz herhalde.

Soğuktan da sıcaktan da şikayet eden Nasreddin Hoca'ya:

"Canım sen de her şeyden yakınıyorsun" diye karşı çıkana Hoca'nın:

"A efendim biz bahara birşey dedik mi? " demesi gibi sordu:

"Bu sizin demokrasi dediğiniz şey gerçek anlamda bir çoğulcu demokrasi olsa niye yakınıp, niye kuşku duyalım. Ama sizin gibi demokrasi düşmanları yüzünden olamıyor bir türlü. Olsa olsa, devekuşu demokrasisi oluyor. Ne kuş ne deve. Ne uçabiliyor ne koşabiliyor. Siz de kalkmış buna demokrasi diyorsunuz.."

KİM NE DERSE DESİN

"Zor oyunu bozar" demiş atalarımız. Kim ne derse desin. Büyüklerimiz ne derlerse o doğrudur. Madem ki Anayasamız demokratik hukuk devletinden söz ediyor,mademki partilerin sayın büyükleri bu düzenin adı demokrasidir diyorlar, madem ki bu düzenin kuramcıları, üniversitelerin profesörlerinden yargı organlarının başkanlarına, savunucularından kolaycılara kadar herkes, "Bu düzen demokrasidir." diyor. O halde yaşadığımız, içinde bulunduğumuz düzen de bir demokrasidir. Batı demokrasilerine de, doğu demokrasilerine de benzemiyormuş, hiç bir zaman da benzememişmiş, varsın benzemesin. Ne gam?

Ne demiş büyüklerimiz? " Biz bize benzeriz" demişler. İyi de demişler. Onlardan iyi mi bileceksiniz?

Oturun oturduğunuz yerde:

YANAN TANKERİN BOĞAZ BALIKÇILARINA AZİZLİĞİ

Deniz kirlenmesi yüzünden balıkçılar perişan oldu

● LODOS, KIYIYA VURAN HAM PETROLÜ ÖNCE TEMİZLEDİ SONRA GERİSİN GERİYE GETİRDİ....

Bir süre önce İstanbul, büyük bir tehlike atlattı.

Hep birlikte yaşadık.. Yunan bandıralı bir şilep ile Romen bandıralı bir tanker çarpışmış. Romen tankeri yaklaşık bir ay boyunca Boğaz'da yanıp durmuştu. Petrol dolu tanker, zaman zaman parlamış, İstanbul halkına korkulu anlar yaşatmıştı.

Evet, İstanbul halkı bu yangını uzun yıllar unutamıyacak.

Hele hele Boğaz'da balıkçılık yaparak geçimlerini sağlayan emekçiler hiç unutamıyacak.. Yaşamlarının sonuna dek anımsayacaklar. Çünkü bu yangından en çok etkilenenler onlar oldu.

Avlandıkları balıkları satmaktan başka hiç bir gelirleri ve güvenceleri olmayan bu insanlar,bir dernek çatısı altında toparlanmışlar.. Derneğin adı, Beşiktaş Olta Balıkçıları Derneği....

Dertliydiler Boğaz'ın olta balıkçıları.. Tek geçim kaynakları ziftlenmişti.. Kurumuştu... Sözü onlara bırakalım:

"Yangının başlamasından hemen sonra tankerden boşalan mazot kıyıya vurdu... Biz de de iş kesat oldu. Lodos yetişti imdadımıza. Lodos pisliği ancak temizlemişken ikinci lodos tam tersine çalıştı. Pisliği aldı kıyıya vurdu. O günden bugüne pislik temizlenmiyor. Bu pislik ancak ve ancak mazot ya da benzeri maddelerle temizlenir. Gel gör ki, elalem arabasını, motorunu çalıştırmak için yakıt bulamıyor. Hangi aklı evvel kalkıp, mazotu Boğaz'ın temizliği için kullanacak. Halimiz duman. Teknemiz için gerekli mazotu karaborsadan alıyoruz.

Anlayacağınız ne iskeleyi ne Boğaz'ı ne de teknelerimizi daha uzun bir süre temizleyemeyeceğiz.

Beşiktaş Olta Balıkçıları Demeği üyeleri,yalnız başlarına değiller. Tam 12 dernek var. Hep birlikte hareket ediyorlar. Uğradıkları zarar ziyan için yargı organlarına başvuracaklar. Kaymakamlığa, valiliğe ve Su Ürünleri Dairelerine başvuracaklar. Tazminat talep edecekler. Beşiktaş Olta Balıkçıları Derneği üyelerinin bir istekleri daha oldu bizden. Tam ayrılırken yanlarından, arkadan seslendiler: "Bey abi.. Siz yazarsınız ya, bizim yazının başına şu ismi koyun: "Yanan Tankerin Boğaz Balıkçılarına Azizliği."

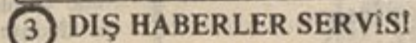
Dertliydiler Boğazın olta balıkçıları...Tek geçim kaynakları kirlenmişti, kurumuştu... "Bu pislik ancak mazotla temizlenir. Gel gör ki, elalem arabasına mazot bulamıyor. Kim kalkıp da mazotu Boğazın temizliği için kullanacak" diyorlar.

Çerkeş'li üreticiler kooperatif kuruyor

Çankırı'nın Çerkeş ilçesinde ve bu ilçeye bağlı köylerde devrimci öğretmenlerin çalışmaları sonucu üreticiler kooperatif kurmayı kararlaştırdılar.

Çerkeş'in merkez Köçekler ve Beykoz Mahalleleri ile Meydan, Taşanlar ve Kuzuören köyü üreticileri, ürettiklerini aracıya ve tefeciye kaptırmamak için örgütlü mücadele etmeye ve bu amaçla ürünlerini değerlendirebilecekleri bir kooperatif kurmaya karar verdiler.

● Afganistan Demokratik Halk Partisi, işçi sınıfının olmadığı bir ülkede ;kendisini işçi sınıfının örgütü olarak ilan ediyor...

AFGANİSTAN DOSYASI

(3) DIŞ HABERLER SERVİSİ

Afganistan'da devrim olmadı

AFGANİSTAN DEMOKRATİK HALK PARTİSİNİN NİTELİĞİ

Afganistan Demokratik Halk Partisi 1 Ocak 1965'te kuruldu. Sovyetler Birliğiyle Afganistan arasında ilişkiler 50'lere doğru artmış, ordu mensupları Sovyetler Birliği'nde eğitim görmeye başlamışlardı. Bu partinin lider kadroları SSCB'de eğitim görmüş ve benimsemişlerdi. Parti, kuruluşundan itibaren Sovyet KP'sinin uluslararası çizgisini kabul etti. 1966'ta parti, Halk adlı bir gazete çıkarmaya başladı. Sonradan bu gazete kapatıldı. ADHP, parlamentodaki üyeleri aracılığıyla ve Kabil'de başlayan öğrenci gösterilerinin liderliğini üslenerek, çalışmalarını sürdürdü. ADHP, özellikle orta sınıf arasında, öğretmen subay ve bürokratlar içinde gelişti. Ancak, 1966 yılında başlamak üzere parti arasında bir ayırım başgösterdi. Halk ve Parşam (Sancak) diye iki büyük fraksiyon oluştu. Halk gazetesi yasaklandıktan sonra, Babrak Karmal liderliğindeki Parşam grubu, Parşam adıyla bir gazeteçıkarmaya başladı.

İki fraksiyon arasındaki görüş ayrılıkları söyleydi: Halk grubu, çok keskin,doktriner ve katı bir tutuma sahipti. Derhal yukardan aşağıya bir devrim yapılmasını istiyordu. Kitlelerle hiç bir ilişkisi olmayan dar,kapalı,küçük fakat güçlü bir çekirdek oluşturmuştu. Parşam ise, geniş bir ulusal demokratik cephe kurulmasından yanaydı. Kitlelerle daha çok ilişkisi olan daha geniş bir örgütlenmeye sahipti. Örneğin 1973'te Parşam Lideri Babrak Karmal, ülkenin en büyük mitingine önderlik etmişti. Böylece özellikle ordu içindeki etkinliğini arttırdı. Öte yandan, Pathan aşiretiyle de iyi ilişkiler kurmaya çalışıyordu. Davut Han iktidara geldikten sonra, Parşam onu sonuna kadar destekleme kararı aldı. Davut Han iktidarında yer aldı. Ancak,daha sonra, Davut Han, Pançam'ı iktidardan uzaklaştırmaya çalıştı. Bu durum, iki fraksiyonu yaklaştırdı. 18 Nisan 1978'te iki fraksiyonu birleştirmeye çalışan Mir Akbar Hayber'in öldürülmesi ve Sovyet Komünist Partisinin aracılığıyla iki hizip birleşme kararı aldı. Böylece Davut Han rejiminin düşürülmesinde ikisi de aynı ölçüde etkin oldular.

1978 Nisan darbesinden sonra, Halk hizbi, Tarakı liderliğinde iktidarı ele geçirdi. Babrak Karmal ise Başbakan oldu. Diğer Parşam üyeleri de önemli yerlere getirildiler. Ancak iki hizip arasındaki sürtüşme yaz başında tekrar gündeme geldi. Taraki Parşam'ları tasfiye etmeye çalıştı. Parşamlı bakanları görevden aldı, onları büyükelçilik görevleriyle ülke dışına yolladı. Babrak Karmal, Çekoslovakya Büyükelçisi olarak görevlendirildi. Parşam grubunun diğer önemli bir üyesi olan Anahita Batebzap ta Belgrad Büyükelçisi oldu.

Taraki yaz sonunda Moskova'ya resmi bir ziyaret yaptı. Dönüşünde kendisiyle aynı gruptan olan Hafizullah Amin tarafından devrildi. Bu yeni darbe, Sovyetlerden bağımsız olarak yapılmasına rağmen SSCB Amin'i destekledi. Amin, Halk grubunun en katı kesiminin lideriydi. Taraki'nin sürdürdüğü tasfiye hareketini yeni bir safhaya soktu. Amin rejimi, tüm Parşam üyelerini tutuklayarak, yeniden eğitim kamplarına sevketti. Ülke dışındaki diplomat Parşam'ları da bu görevden alarak, ülkeye dönüp mahkemelerinde yargılanmaya çağırdı. Bunun üzerine bu diplomatlar, bulundukları ülkelere sığındılar.

Aralık sonundaysa, Babrak Karmal önderliğinde ve Sovyetler'in askeri yardımıyla "Sancak" hizbi Afganistan'daki yönetimi ele geçirdi. Sovyetler Birliği de, ülkeye askeri destek yolladı Hem Amin taraftarlarıyla, hem de muhalif güçlerle ordu ve Sovyet askerleri arasındaki savaşlar ve çarpışmalar sürüyor.

SOVYETLER BİRLİĞİ AFGANİSTAN İLİŞKİLERİ

Afganistan yıllardan beri Sovyetlerle yakın ilişkilere sahip bir ülkeydi. İngiliz emperyalizmine karşı Afgan halkı arasındaki mücadelede, Çarlık Rusyası Afganları desteklemişti. Çünkü o zamanlar Rus emperyalizmiyle İngiliz emperyalizmi arasındaki çelişki derinleşmişti. Sovyet devrimi olduktan sonra da, bu destek başka bir özle sürdü. Lenin'in tüm geri bıraktırılmış yarı sömürge ülkelerdeki anti-emperyalist eylemleri ve yönetimleri destekleme tezine uygun bir biçimde, bu ülkedeki Emanullah Han rejimine yardım yapıldı. Ayrıca Emanullah Han'ın (daha önce belirttiğimiz) reform girişimleri de iki ülkeyi birbirine yaklaştırmıştı. Afganistan, daha sonraki gelişmelerde de daima bağlantısızlığını sürdürmüş ve Sovyetler Birliği'nden destek almıştır. 2. Emperyalist Paylaşım Savaşından sonra, soğuk savaş döneminde Afganistan Batı ile Sovyetler arasında bir duvar ve tampon bölge oluşturmaktaydı. Bu nedenle ABD emperyalizmi, Afganistan'ın bağlantısız statüsünü korumasını istiyordu.

1950'den sonra Sovyetler'in askeri yardımları arttı. Davut Han darbesini destekleyen SSCB Taraki darbesinde de büyük ölçüde yardımcı olmuştu.

Pakistanla Afganistan arasındaki çelişkiler, Afganistan'ı merkezi ve güçlü bir ordu kurmaya yöneltti. Aynı zamanda feodal güçlere hakim olabilecek merkezi bir devlet kurma girişimleri de sürdürülüyordu. Pakistan hükümetinin Karaçi Limanını Afgan mallarına kapaması Sovyet -Afgan ilişkilerini güçlendirdi. Sovyetler Birliği bir ordu kurulması için Afganistan'a yardım yaptı. Bu nedenle Afgan ordusunun subayları Sovyetler Birliği'nde yetişti. Sovyet araç ve gereçleriyle donatıldı. Örneğin MİG uçakları, T—55 ve T—62 Sovyet tankları verildi.

Bundan başka ülkede öteden beri birçok Sovyet danışmanı bulunuyordu.Davut Han zamanında bunların resmi sayısı 978'ti. Taraki darbesinden sonra bunların sayısı arttı. 2680'e ulaştı. Ordu i içinde 3000 kadar Sovyet danışmanı bulunuyordu. Yabancılara karşı çok güvensiz olan Afgan halkının Sovyet vatandaşlarına karşı da tepki duyduğu ileri sürülüyordu. Kurulan ordu ise rejime çok bağlı. Ancak, Taraki rejiminin sonlarına doğru, feodal İslamcı gerillaların kazandığı başarılar, ordu içinde de huzursuzluklara yolaçmış. Taraki subay ve askerlerinin maaşını arttırarak bunu yatıştırmağa çalışmıştı. Afganistan yönetimleri (Taraki, Amin ve Karmel) ve Sovyet yanlısı tüm siyasal güçler, 1978 Nisanı'nda gelişen darbeyi, bir devrim olarak göstermeye çalışıyorlar.

REFORM PROGRAMLARININ BAŞARISIZ KALIŞI

Gerçekte Afgan olayları bir devrim değil, yalnızca darbelerdir. Çünkü, toplumsal devrim ancak bir ülkede objektif koşulların olgunlaşması, toplumsal ekonomik bunalım yükselmesiyle halk kitlelerin hoşnutsuzluğu ve somut talepleri temelinde yükselerek meydana gelebilir. Afganistan'da böyle bir durum var mıydı? ADHP, Davut Han rejiminin son aylarında Kabil'de görülen miting, yürüyüş ve protesto gösterilerini böylesi bir kitle ayaklanması gibi göstermeye uğraşıyor. Aslında, devrim, hiç bir zaman bir kentte yapılan gösterilerin sayısal çokluğuyla ölçülemez. En başta ülkenin ekonomik toplumsal yaşantısında böyle büyük bir değişim için gerekli somut koşullar olmalıdır. Halbuki, Afganistan, feodalizmin büyük ölçüde egemen olduğu, işçi sınıfının varolmadığı, gerici ve dinsel ideolojinin büyük bir güce sahip olduğu bir ülke.

Lenin'in "Kapitalist olmayan yol" tezine uygun olarak işçi sınıfının gelişmediği, ilkel kabile ve feodal üretim ilişkilerinin egemen olduğu ülkelerde bir devrim gerçekleşebilir. Bu tez, küçük burjuva devrimci unsurların uyguladığı demokratik bir programla sanayiin ve işçi sınıfının gelişmesi sonucu, önderliği işçi sınıfına terkederek, sosyalizmin kurulması için mücadele edebileceği şeklindedir.

Halbuki, Afganistanda durum böyle gelişmedi . Daha başından beri, ADHP kendisini sosyalist bir parti olarak ilan etti. Halbuki, küçük burjuvazi, hiç bir zaman sosyalizmi kuramaz. Ancak işçi sınıfını ve sanayii geliştirerek iktidarı, sosyalizmi kurmak için işçi sınıfına terkedebilir.

ADHP, yalnızca bürokrat, asker ve orta tabakalar arasında örgütlenebilmişti. Ülkenin nüfusunun büyük çoğunluğu ise gerici ideolojilerin etkisi altında bulunuyordu. ADHP yukardan aşağıya ve devletin ordusuna bağlı olarak darbeci bir girişimle iktidara geçtikten sonra ise, gayet katı ve doktriner bir tutuma girerek aceleyle bir reform programı uygulamaya girişti. Özellikle doktrinerliği had safhaya ulaştırarak, "sosyalizm , dinle çelişir" genel ilkesini sonuna kadar savunup, din aleyhtarı bir tutum içine girdi. Bütün bunlar, İslam ideolojisinin bu kadar yaygın olduğu bir ülkede tepkiyle karşılandı. Reform tasarısı, Taraki rejimine karşı geri tepen bir silah oluşturdu.

Sovyetler Birliği ise, bu ülkede kapitalist olmayan yoldan sosyalizme geçildiğini ve kendisinin bu ülkeye yardım ettiğini ileri sürdü. Muhalefet güçlerine karşı (doğal) olarak başarısız kalan ADHP liderlerini birbiri ardına devirerek gittikçe içinden çıkamayacağı batağa sürüklendi. *Aslında, SSCB'nin Afganistan'a askeri müdahalesinin altında yatan neden "enternasyonalizm" değil, ABD—Çin ve kendi arasındaki nüfuz alanları müdahalesinde yeni bir mevzi kazanma isteğidir.* Bu amaçla, yanlış bir politika izleyerek,yalnızca Afganistan'ın kendi devrimini gerçekleştirebilmesi için bu ülkedeki devrimci hareketlerin güçlenmesini engellemekle kalmadı, emperyalistlerin eline (hele şu anda İran —ABD çelişkisinin yaşandığı dönemde) büyük bir propaganda aracı vermiş oldu.

— SON —

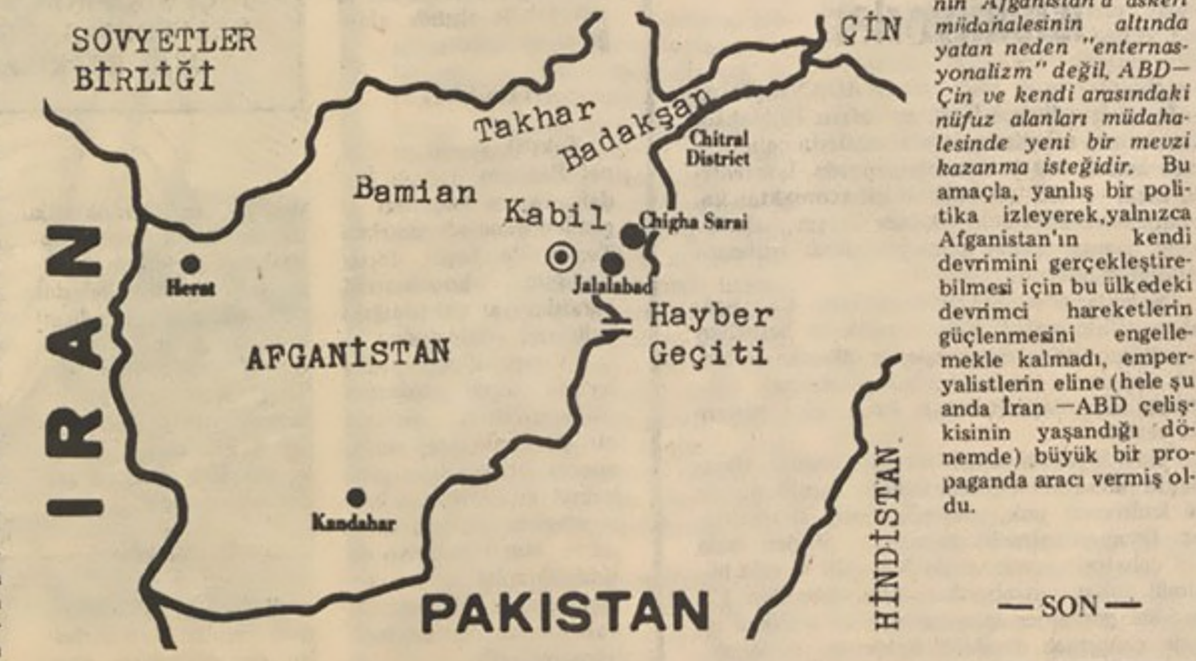
●

Afganistan olayları dünya politikasında bir dönüm noktası oldu

Afganistan olayları aslında bir yıldır başlamış olan bir süreci noktaladı. Amerikalılar "yumuşama"nın esas olarak Sovyetler'e yaradığına gittikçe daha fazla inanırken, Sovyetler de Amerika'yı bu konuda samimi olmamakla suçluyorlardı. Amerika SALT—2 Antlaşmasının onaylanmasını sürekli olarak erteledi. Sovyetler ise, batı Avrupa'ya yeni füzeler yerleştirilirse, "yumuşama"nın sona ereceğini bildirdiler. Amerikalı Amiral Shear, "Sovyetler,Afganistan müdahalesi ile İran ve Pakistan'ın arasına bıçak gibi girmiştir" diyordu.

Afganistan'daki darbe öncesinde Amin rejimi çökme eşiğinde bulunuyordu. Ülkenin üçte ikisi isyancıların elindeydi. Bazı kaynaklar Amin rejiminin bir iki hafta içinde çökeceğini ileri sürüyordu. ABD'nin eski Kabil Elçisi Robert Neumann, Sovyetler'in elinde üç almaşık olduğunu ileri sürüyordu. 1) Afganistan'ı bırakmak, Amin rejiminin çökmesine ses çıkarmamak. 2) Doğrudan askeri müdahalede bulunmak. 3) Bir darbeyle işleri yoluna koyabilecek birini başa geçirmek. Son iki almaşık uygulandı.

Afganistan müdahalesinden dolayı Sovyetler'e ABD ve müttefiklerinin gösterdiği tepki gittikçe sertlik kazanırken, bunun silahlı karşı müdahaleye dönüşmesi olasılığı yok. ABD Afganistan'daki isyancılara bol yardımda bulunacağını açıklamakla birlikte, isyancı güçler arasında birlik sağlanamıyor. Amerika daha çok Sovyet etkisinin daha da yayılmasını engelleme yollarını araştırıyor. Afganistan müdahalesinin Sovyetler'in bağlantısız ülkeler ve İslam ülkeleri ile olan ilişkilerini etkileyeceği anlaşılıyor. Öte yandan Amerika bu durumun, İran'ın daha ılımlı bir çizgiye gelmesini sağlayacağı beklentisinde. Amerika bir yandan İsrail, Mısır'la olan işbirliğini daha da yoğunlaştırırken, Türkiye ve Pakistan gibi, ambargo uyguladığı müttefikleriyle de çabucak anlaşmak niyetinde. Öte yandan Basra Körfezi şeyhlikleri de batılı ülkelerle askeri bir ittifak içine girme hazırlığı içinde. Güney Yemen'in desteklediği Umman Kurtuluş Cephesi'nin Dofar'da yeniden savaşa başlama hazırlığı içinde olduğu bildiriliyor. Kısacası Basra Körfezi çevresinde sıcak bir savaşın yakın bir gelecekte başlaması söz konusu. Fakat gerek İran'ın Amerika karşısındaki durumu, gerekse Hindistan'ın tarafsızlığı Amerika'nın hareket alanını sınırlıyor. Amerikan Savunma Bakanı Brown ise Sovyetler Birliği karşısında ortak bir tutum takınmak üzere Çin'e giderken, İran'daki Amerikan üslerinin Sovyetler'e yönelik faaliyetlerinin Çin'de sürdürülebileceği bildirildi. Böylece Afganistan olayları tüm dünyada uluslararası ilişkilerin yeniden belirlemesinde bir dönüm noktası oldu.

Türkiye'de olaylar günlüğü

Adana'da bir eve patlayıcı madde atıldı: 1 ölü 2 yaralı

ADANA

—Adana'da bir eve patlayıcı madde atılması sonucu 13 yaşındaki bir kız çocuğu öldü, annesi ve kardeşi ise ağır yaralanarak hastaneye kaldırıldı. Ölen kızın adının Hayriye Şimşek olduğu açıklandı.

ANKARA

—İskenderun'da işkenceyle öldürüldüğü söylenen Ankara DEV—GENÇ eski Başkanı ve MYK Üyesi Necdet Erdoğan Bozkurt için önceki gün Cebeci'de bir gösteri yapıldı. Hukuk Fakültesi'nin karşısına da "Necdet işkencede öldürüldü" yazılı bir pankart asıldı.

—Yüksek Teknik Öğretmen Okulu'nda devrimci öğrencilere yönelik faşist saldırıların arttığı bildirildi. Saldırıların polisten de destek gördüğünü bildiren öğrenciler, cuma günü okul çıkışında faşistlerin üs olarak kullandığı Şeker Öğrenci Yurdu'ndan saldırıldığını ve bu saldırı sonucunda saldırıya uğrayan öğrencilerin polis tarafından coplanarak Emniyet Sarayı'na götürüldüğünü söylediler

İSTANBUL

—Üsküdar'da Kartal Sosyal Derneği'ne patlayıcı madde atılması sonucu binada hasar meydana geldi.

—Garanti Bankası'nın Beşyüzevler Şubesi'nin silahla taranması sonucu binanın camları kırıldı, ölen ya da yaralanan olmadı.

—Çapa Tıp Fakültesi'ne bağlı Sağlık Koleji öğrencilerinden Muzaffer Tunç'un on günü aşkın bir süredir kayıp olduğu bildirildi. Maraş katliamını protesto eylemleri sırasında Çağlayan semtinde duvarlara yazı yazmakta olan bir grup YDGD'li gencin polis tarafından dağıtıldığını, ancak olay sırasında orada bulunan Muzaffer Tunç'un o günden beri izine rastlanamadığı belirtildi.

Arkadaşları Tunç'un hayatından endişe ettiklerini açıkladılar.

TRABZON

—Fatih Eğitim Enstitüsünün kapatıldığının bildirilmesinden sonra 20 Aralık'ta okulu işgal ettikleri öne sürülen öğrencilerden Adnan Tekci ve Cevdet Kaymak tutuklanarak cezaevine gönderildi.

TAR—OR—DER GENEL BAŞKANI SAVCI:

Enerji, yakıt darlığı dışa bağımlılıktan kaynaklanıyor

ANKARA (DEMOKRAT)

TAR—OR—DER Genel Başkanı Abdullah Soner dün yaptığı yazılı açıklamada enerji ve yakıt darlığının dışa bağımlılıktan kaynaklandığını belirterek, soruna bir an önce çözüm bulunmasını istedi.

Ormancı çalışanların da bu darlıktan kendisine düşeni aldığını bildiren Soner, "Ya soruna çözüm bulunmalı ya da işyerleri çözüm bulunana dek kapatılmalıdır" dedi.

TAR—OR—DER Genel Başkanı açıklamasında şu görüşlere yer verdi:

"Ülkemizin emperyalizme bağımlılığından kaynaklanan ekonomik bunalımın sonucu ülkemiz yakıtsız, elektriksiz, karanlık bir kış geçirmektedir. Okullar, resmi daireler,hastahaneler, yakıt yokluğundan kapanmakla karşı karşıya kalmıştır.

Ülkemizin bu genel yapısından ormancı çalışanlarda nasibini almışlardır.

Orman Bakanlığı'na bağlı 5. genel müdürün 14 ayrı binasına haftalardır yakıt yokluğundan kaloriferler yanmamakta, sadece kömürle çalışan bakanlık binası kaloriferi yanmaktadır. Bu durumda göstermektedir ki yıllardır devrimcilerin "ülke enerjisi kendi öz kaynaklarımıza dayanmalıdır" istemleri bu gerçeği bir türlü görmek istemeyenlere gerçeği göstermiştir.

Ormancı çalışanlar iş yerlerinde soğuktan hastalanarak bulaşıcı hastalıklarla karşı karşıya kalmışlardır. Her gün yüzlerce ormancı çalışan soğuktan hastalanmaktadır.

—Devletin başta gelen görevi toplumun tüm fertlerinin sağlığını korumaktır.

—Derhal kaloriferlerin yanması için Orman Bakanlığı yetkilileri harekete geçmelidir.

—Yakıt bulunamıyorsa dairelere soba kurulmalıdır.

—Bunlar gerçekleştirilemiyorsa yakıt temin edilene kadar iş yerleri tatil edilmelidir.

—Bu önerilerimiz gerçekleştirilmezse anayasal tüm haklarımızı kullanarak sağlığımızla kimseyi oynatmıyacağız."

politika ciddi bir iştir

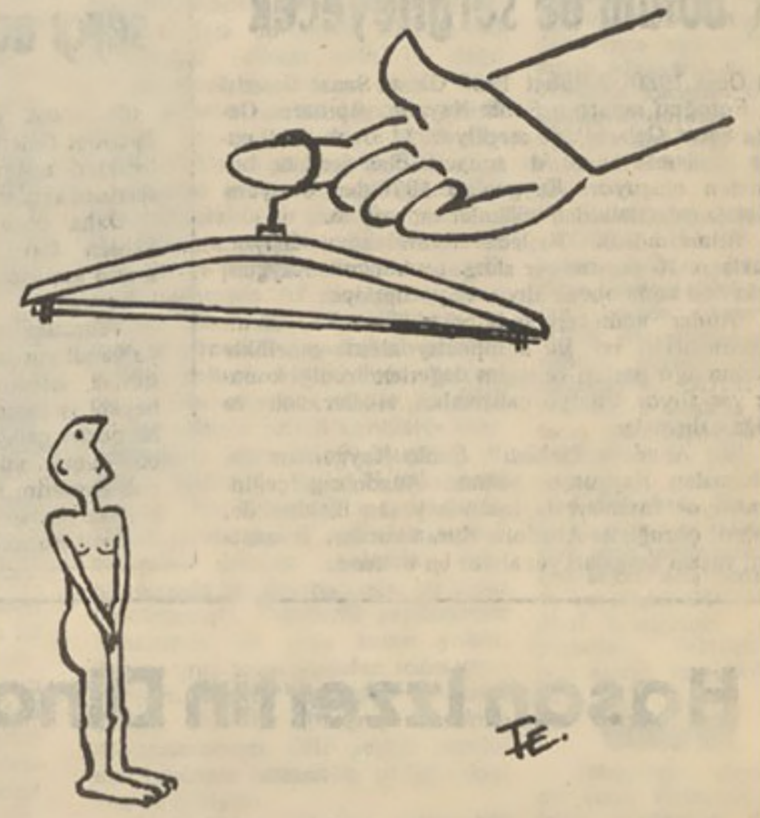
Komutanların mektubu ve eski anılar

Komutanlarının mektubundan sonra bazı milletvekili ve senatörler eski anılarını tazeliyordu. AP kulisinde zaman zaman bakanlık yapmış bir milletvekili ile bir senatör, daha yenilere 1962 ve 1963 '-lerden kalma anılarını anlatıyordu:

1961'den beri parlamentoda olan bakan:

—Siz bu kulisleri 22 Şubat 1962'de görmeliydiniz. Aradığınız kimse yoktu. Şimdi bakan, milletvekili olan arkadaşların bir çoğu 27 Mayıs'ın taze anıları ve etkileri içinde civar illere yollanmışlardı bile. Hele, giyim kuşamına meraklı bir senatörün, Harbiyelilerin Dikmen Ankara yolunu tuttuğunu görür görmez,ateş pahasına bir taksi tutup Bolu'ya gidişini ballandıra ballandıra anlatıyorlardı.

FERRUH DOĞAN

Güney ve Kuzey Yemen'in birleşmesi gecikecek

Kuzey Yemen Başkanı

Ali Abdullah Saleh

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Afganistan olaylarından sonra iki Yemen'in birleşmesinin gecikeceği bildirildi. Bilindiği gibi geçen Mart ayında iki devlet arasında meydana gelen çarpışmalardan sonra, Ekim ayında Güney Yemen başbakanı Ali Nasır Muhammed ile Kuzey Yemen başbakanı Ali Abdullah Saleh bir dizi görüşme yapmış ve ilişkilerin gerginliği giderilmişti. Bir süre sonra ise Güney Yemen devlet başkanı Abdül Fattah İsmail Sovyetler Birliği ile yirmi yıllık bir dostluk ve işbirliği anlaşması imzaladı.

İki Yemen arasındaki ekonomik ilişkiler, ülke rejimlerinin değişik ideolojilerde olmasıyla birlikte azalıyor. Güney Yemen feodalizmi çözüp, sanayii geliştirmeye çalışırken, Kuzey Yemen'de böylesi çabalar sonuçsuz kalıyor. Güney Yemen'de bulunan tüccarlar bu ülkeyi terk ederek, Kuzeye geçiyorlar, ancak orada da geniş bir iş alanı bulamıyorlar.

Kuzey Yemen hükümetinin en büyük "düşmanı" Ulusal Demokratik Cephe" (NDF). Ulusal Demokratik Cephe, Kuzey Yemen rejimine karşı muhalefet ediyor ve bu çabalarında Güney Yemen'den destek alıyor. Kuzey Yemenli ve batılı diplomatlar, Ulusal Demokratik Cephe'yi Güney Yemen hükümetinin esiri olarak değerlendiriyorlar. Aslında buna pek doğru denilemez. Bu cephede çeşitli mezheplerden kişilerle aydınlar bulunuyor. Ülkedeki siyasal baskının sona ermesini istiyorlar. Londra'da yayınlanan Middle East dergisine göre, iki ülke halkı da Kuzeyle Güneyin birleşmesini arzu ediyorlar. "Ancak, rejim farklılıkları ve gittikçe değişen ekonomik gelişmelerin farklılıkları iki halkı birbirinden uzaklaştırıyor ve birleşmeye karşı bir engel oluşturuyor"

Afganistan ve İran olaylarından sonra iki ülkenin birleşmesi iyice olanaksız hale gelmiştir. Güney Yemen'in desteklediği Umman Halk Kurtuluş Cephesi ise Dofar'da savaşı yeniden başlatmaya hazırlanıyor. Yeni uluslararası kutuplaşmalar içinde gerek iki Yemen arasındaki anlaşmazlıkların yeniden kışkırtılması ve Dofar'daki savaşa dışardan müdahalede bulunulması beklenebilir.

Güney Yemen Başkanı

Abdül Fatah İsmail

Afganistan olayları Avrupa komünist partileri içinde değişik yorumlara yolaçtı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Avrupa komünizmi içinde yeralan partiler Sovyetlerin Afganistan müdahalesi karşısında değişik tepkilerde bulundular. Öte yandan Romanya'da Sovyetler Birliğini açıkça kınadı. Aşağıda İtalyan, İspanyol ve Fransız Komünist Partilerinin görüşlerini yansıtıyoruz:

İTALYAN KOMÜNİST PARTİSİ SOVYETLERİ SERT BİÇİMDE KINIYOR

İtalyan Komünist Partisi, Afgan olayı karşısında ilk tepki gösteren partilerden biri oldu. Sovyetlerin Afganistan'a yaptığı askeri müdahaleyi sert bir şekilde kınayan İtalyan Komünist Partisi, bunun uluslararası birarada yaşama ilkesinin ve dünya işçi hareketinin en iyi geleneklerinin çiğnenmesi anlamına geldiğini belirtti. Partinin resmi yayın organı Unita, bu ilkeler arasında ulusal egemenliğin ve bağımsızlığın korunmasını devrimlerin ihraç olunamayacağını ve askeri çözümler yerine barışçı ve siyasal çözümler bulunması için inatla çaba harcanması gibi ilkeleri saydı. İtalyan Komünist Partisi öte yandan İran olayları dolayısıyla İran Körfezi'ndeki Amerikan varlığını da kaygı verici bularak, iki "Süper güç" arasındaki ilişkilerin çok tehilkeli bir döneme girdiğini belirtti.

İSPANYOL KOMÜNİST PARTİSİ SOVYET MÜDAHALESİNİ KAYGI VERİCİ BULUYOR

Avrupa Komünizminin yaratıcısı İspanyol Komünist Partisi, "Mundo Obrero" (İşçi Dünyası) adlı resmi yayın organında yayınladığı bir makalede, Sovyetlerin Afganistan'a müdahalesinin, "endişe verici" olduğunu belirtti. Ancak, bununla birlikte, ABD ve Nato'daki müttefiklerinin, bu konuda Sovyetleri kınamaya veya bir karşı-müdahalede bulunmaya "ahlaki" açıdan hakları ve güçleri bulunmadığını ileri südü.

FRANSIZ KOMÜNİST PARTİSİ, MÜDAHALEYİ ELEŞTİRMEKLE BİRLİKTE KARMAL REJİMİNİ DESTEKLİYOR

Fransız Komünist Partisi, olayın başlangıcında sessiz kalmış ve müdahale haberlerinin büyütüldüğünü ileri sürmüştü. Ancak daha sonra bu konudaki yorumunuaçıkladı. "L'Humanite" (İnsanlık) adlı resmi yayın organında yayınlanan makalelere göre, Fransız Komünist Partisi, ülkelerin bağımsızlığı ve kendi geleceğini belirleme hakkının her zaman savunucusu olduğunu ve bu konudaki Birleşmiş Milletler anayasa hükümlerini onayladığını belirtmekle birlikte, gericilere karşı savaşan Afgan rejimini desteklediğini, bu arada ABD ve NATO'nun bu gelişmeden yararlanıp, Avrupa'ya nükleer silahları doldurmasını ve soğuk savaşın başlaması olasılığını eleştirdiğini ortaya koyuyor.

DİSK ve TÜRK-İŞ SSK Yönetim Kurulu seçimlerde birlikte hareket edecek

ANKARA (DEMOKRAT)

DİSK'e ve Türk-İş'e bağlı sendikalarla demokratik kitle örgütleri Sosyal Sigortalar Kurumu Yönetim Kurulu seçimlerinde ortak hareket etme ve güçbirliği yapmayı kararlaştırdılar.

Aralarında DİSK'e bağlı Devrimci Sağlık-İş, Sosyal-İş, Türk-İş'e bağlı Petrol-İş, Tez Büro-İş ile bağımsız Tüm Has-İş, Türk Tabibler Birliği Merkez Konseyi ve TÜM—DER'in de bulunduğu on demokratik kuruluş üye tabanlarına çağrı da bulunarak, SSK Yönetim Kurulu seçimlerinde davranış birliği içinde olunmasını istediler.

Güçbirliği yapmayı kararlaştıran kuruluşlar tarafından dün yapılan ortak açıklamada, aday olarak Sigorta Müfettişleri Derneği Genel Başkanı Sadık Uluşahin'in gösterileceği bildirildi.

Sosyal Sigortalar Kurumu'nun ülkemizin en büyük ve en önemli sosyal güvenlik kuruluşlarından biri olduğu belirtilen ve milyonlarca işçinin sosyal güvenliğinin bu kurum tarafından sağlandığı hatırlatılan açıklamada, "Kurumun işlevini yeterince yerine getirebilmesi için ilk koşul, demokratik bir yönetime ve işlerliğe kavuşmasıdır" denildi.

SSK'nin demokratik bir işleyişe sahip kılınması bir yana, gün geçtikçe baskıların arttırılarak faşist bir konuma ulaştırılma çabalarının sürdürüldüğü belirtilen açıklamada, kurumun yasada özerk olarak tanımlanmasına rağmen, bugünkü konumunda özerkliğinden söz etmenin mümkün olmadığı, aksine siyasal iktidarların ve onların dümen suyundaki kuruluşların tahakkümü altında olduğu görüşüne yer verildi.

DİSK'e yıllardır yasalara aykırı olarak genel kurulda temsil yetkisi hakkının kullandırılmadığına değinilen ve sadece Türk-İş'in Genel Kurul'a çağrıldığı hatırlatılan açıklamada, kurumun yönetim kadrosunun ve oluşturma n yöntemlerinin egemen sınıfların temsilini yansıttığı belirtildi.

SSK Genel Kurulu'nda güç birliği yapmayı kararlaştıran ve üye tabanlarına bu doğrultuda çağrıda bulunan on demokratik kuruluşun ortak açıklamasında daha sonra şu görüşlere yer verildi:

"Halen SSK Yönetim Kurulu'nda, kurum çalışanlarının temsilcisi sıfatı ile faşistlerle işbirliği içinde olan gerici sınıf uzlaşmacısı Sağlık-İş Sendikası'nın Genel Başkan Vekili Savaş Benli bulunmaktadır."

ABD geri bıraktırılmış ülkelere satmak üzere bir savaş uçağı yapıyor

● ABD, UCUZ SAVAŞ UÇAKLARI YAPIMINA YÖNELİRKEN, BATILI EMPERYALİST ÜLKELER İŞBİRLİĞİNE GİDEREK ORTAK TANK YAPIMINA GEÇİYORLAR.

WASHİNGTON(A.A)

ABD Devlet Başkanı Carter, çok pahalı olmayan ve yalnızca dışsatım amacıyla üretilmesi planlanan yeni savaş uçakları imalatına başlanmasını kararlaştırdı.

Sözkonusu kararın yalnızca dışsatım için yeni silah üretilmemesini benimseyen Amerikan politikasına ters olduğunu açıklayan yetkililer son olarak geliştirilen ancak çok pahalı olduğu için geri bıraktırılmış ülkeler tarafından alınmayan gelişmiş savaş uçaklarının yerine fiyatı daha düşük olan F-X'lerin imal edilmesinin kararlaştırıldığını belirttiler.

Yeni F-X savaş uçaklarının, Northrop'un F-5 uçaklarının geliştirilmiş bir biçimi olacağı haber verildi.

Yeni uçağın müşterilerinin özellikle Pakistan ve Mısır olacağı söylenmektedir.

Hamburg'da 15 Aralıkta imzalanan bir protokoldan sonra üç Avrupa ülkesi, İngiltere., Fransa ve Batı Almanya, yeni bir tank yapımı için karara vardılar. Alman Messerschmitt-Bolkow-Blohm, İngiliz Britch Aerospace ve Fransız Ulusal Hava Endüstrisi Şirketi, yeni bir ekonomik işbirliği anlaşması imzaladılar.

Avrupa Askeri Dinamik Grubu adında ortak bir şirket kuran üç tekel, "3.Nesli" diye adlandırılan uzun menzilli ve tanklara karşı kullanılabilecek yeni savaş uçakları yapımına başlayacaklar. Bundan önce de, SS-11 ve Milan Hot adı verilen uçakları yapmıştı. Bu uçaklar özellikle geri bıraktırılmış ülkeler tarafından satın alınmaya devam ediliyor.

Bütün bu uçak yapımları projeleri, İngiltere'nin de bundan sonra, Fransa ve B.Almanya ile birlikte savaş sanayiinde "Avrupa işbirliğine" yöneleceğini gösteriyor.

Salvador yeni olaylarla karşı karşıya

Perşembe günü Salvador hükümetinin çoğunluğunu oluşturan, eski Salvador Komünist Partisi'nin yasal örgütü Ulusal Demokratik Birlik yanlısı bakanların istifasından sonra olaylar hızla gelişiyor.

Bilindiği gibi, hükümetin istifasından önce, bazı bakanlar orduya bir ültimatom vererek, silahlı kuvvetlerin ülkedeki reform hareketlerini engelemesini ve sivil halk üzerinde baskı uygulamasını eleştirmişti.

Silahlı Kuvvetler, istifa üzerine yaptığı açıklamada, vadedilen reformları gerçekleştirmek istediklerini, ancak herhangi bir baskıya da karşı çıkacaklarını açıkladı. Ülkedeki sol güçler ise, yeni yönetimin eski cuntadan hiçbir farkı olamayan "faşizan bir yönetim" olduğunu ileri sürüyorlar..

Mısır, ABD'ye tüm limanlarını kullanma yetkisi veriyor

KAHİRE(A.A)

Mısır Devlet Başkanı Enver Sedat, Amerika Birleşik Devletlerinin gerektiğinde askeri üslerin dışında Mısır'ın liman ve hava tesislerini kullanabileceğini açıkladı.

Televizyona verdiği demeçte Başkan Sedat, Sovyetler Birliğinin Afganistan'a yaptığı müdahaleye de değinerek, olayı kınadı, Diğer müslüman ülkelere de çağrıda bulunan Sedat, Sovyetler Birliği'ne karşı ortak tavır alınmasını istedi.

Öte yandan Suriye resmi gazetesi "Teşrin"e göre Suriye, Ortadoğuda Amerikan üslerinin kurulmasına karşı çıkacak ve böyle bir girişimi "Saldırgan bir davranış " sayacak. Bilindiği gibi Washington çıkışlı bazı gazete haberlerinde Mısır ve İsrail'in ABD'ye üs önerdikleri Carter yönetiminin de bu konuyu görüşmekte olduğu belirtilmişti. Suriye hükümeti, Afganistan'a Sovyet müdahalesini desteklediğini bildirmişti.

Teşrin şöyle devam ediyor:

"Mısır ve İsrail'de Amerikan askeri üslerinin kurulması, Mısır'daki Sedat yönetimini ayakta tutmayı ve İsrail'i Arap ülkelerine karşı yeni saldırılarda bulunması için yüreklendirmeyi amaçlamaktadır'"

Nikaragua'da hükümetin son önlemleri burjuvaziyi rahatlattı

MANAGUA(AFP)

Nikaragua yeni Planlama Bakanı Kumandan Henry Ruiz, 3 Ocak'ta, yeni bir ekonomik plan uygulanmaya başlandı. Bu plan, petrol harcamalarının kısıtlanması, sert tedbirler ve yeni bir ihracat programı getiriyor. Bu planın amaçlarından biri de, % 60 oranındaki enflasyonu % 20'ye düşürmek.

374 milyon dolar kredi işyerlerine verilecek. Bu kredi, 90.000 kişiye iş olanağı sağlayacak.

Nikaragua'da halen işsizlik ülkenin en büyük sorunlarından birini oluşturuyor. Nüfusun % 40'ının işsiz olduğunu açıklayan Bakan Ruiz, Nikaragua'nın 1980 yılında 450 milyon dolar krediye ihtiyacı olduğunu belirtti.

Fransız Le Monde gazetesine göre, bu yeni ekonomik plan, daha önce geleceği üzerine kuşkuya düşmüş olan özel kesimi oldukça rahatlattı Çünkü bu sektör, hükümetten büyük ölcüde kredi alabilecek.

"Kömürü olanlar mutlu"

Başbakan Demirel, Cumhurbaşkanı ile haftalık olağan görüşmesini yapıyordu. Komutanların "uyarı mektubu"-nun verdiği bu "ciddi günlerde" gazeteciler sabırsızlıkla bekliyordu. Bir taraftan da hükümetin istifa edip etmeyeceği, Başbakan'ın nasıl bir açıklama yapacağı üzerinde konuşuyorlardı.

Nihayet beklenen saat geldi ve Demirel üç gün önce çok sinirli girdiği kapıdan hoş bir tebessümle girdi ve şöyle dedi:

"Nasılsınız çocuklar.. Dışarda kar yağıyor. Üşüyor musunuz? Mutlu musunuz?

Birbuçuk saattir Demirel'i beklemekten usanmış ve üşümüş bir gazeteci karşılık verdi:

—Kömürü olanlar mutlu efendim.

Özel teşebbüs ve siyasiler

Özel teşebbüsün girişimlerine karşı çıkmak ve hele onun işlerine akıl erdirme çabaları siyasilere yaramıyor.

Sigarada özel teşebbüse hak tanınması ara hükümetler zamanında gündeme gelmişti. O zamanlar Tekel Bakanı olan Niğde AP Milletvekili Haydar Özalp, karşı çıkmıştı bu girişime.

Bu karşı çıkış onu siyasal yaşamından etti. Bir daha milletvekili seçilemedi.

Bir örnek daha, ilaç endüstrisi hakkında çok ayrıntılı ve dürüstçe bir araştırma raporu yayınlandı. Millet Meclisi Araştırma Komisyonu Başkanı Gümüşhane AP Milletvekili Sabahattin Savcı (rahmetli) da bir daha milletvekili seçilemedi.

●

TANIDINIZ MI?

CHP'nin, baskı yasalarını ılımlı hale getirmek için verdiği değişiklik önergesine, bir CHP milletvekili katılmadı.

Bu milletvekili, yakınlarının işlerini Karadenizli bakanlara gördüren 1977'de Ecevit'in kontenjanından aday olan bir kişi. Çok sevimlidir. Hatta AP'lilerin kendisine "Bir deCHP'li olmasan tadına doyulmaz" dedikleri söyleniyor. Ama daha önemlisi, bu milletvekilinin bu siteme yanıtı "Ben CHP'li değilim. Sadece CHP Milletvekiliyim."

Bu milletvekilini tanıdınız mı?

Tatmin edici yanıt...

Cumhurbaşkanı Korutürk C. Senatosu Başkanı Çağlayangil ile Millet Meclisi Başkanı Karakaş'ı kabul ettikten sonra her iki başkan kısa bir açıklamada bulunmuşlardı.

Gazetecilerden biri, komutanların mektubunun görüşülüp görüşülmediğini sorunca Çağlayangil, "Evet görüştük. Görüşlerimizi bildirdik. "yanıtını verdi. Başka bir gazeteci, "Ne konuştunuz? " sorusunu yöneltince,

Çağlayangil, "O soruyu benim şahsıma sorsanız sizi tatmin etmeye çalışırım" yanıtını verdi.

Başka bir gazeteci hemen atıldı. "Efendim sizin bu konudaki görüşünüz ne , açıklar mısınız? "

Çağlayangil'in yanıtı:

"Efendim konuyu düşünüp değerlendireceğim."

Kolonya ucuz

Varan Otobüslerinin Bahçelievler'deki terminalini ,çok kişi bilir. Bu terminalde girişte bir soba var. Soba bildiğimiz gaz sobası, mazot da yakıyor. Bir genç, ateş sönmeye yüz tuttukça elindekikolonya şişesinden bir sıvıyı sobaya akıtıyor. Seyredenler kolonya şişesinden gaz akıtıldığını sandılar. Birisi:

-O şişeye yazık olmuş, gaz kokar dedi.

Çocuğun yanıtı:

-Şişedeki gaz değil, kolonya abi.

-Peki kolonya mı yakıyorsun?

-Tabii abi, mazottan daha ucuz çünkü.

Hazırlayanlar: Tanju CILIZOGLU
Yaşar GÖREN—Mehmet GENÇ—Zafer POLAT

Yeni Türkü topluluğu Ankara'da konser veriyor

Yeni Türkü topluluğu 8 ve 9 Ocak günleri Ankara Çağdaş Sahne Kültür Merkezi'nde birer konser veriyor. Uzun süreden beri hazırlıklarını sürdüren topluluk, dinleyicilere kendi yapıtlarının yanısıra dünya devrimci müziğindende örnekler sunacaklar.

1978 yazında Zerrin Atakan, Selim Atakan ve Derya Köroğlu tarafından kurulan topluluk yoğun bir uğraştan sonra tümü özgün bestelerden oluşan bir uzunçalar çıkarmıştı. Yeni Türkü topluluğu bu albümdeki çalışmaları şöyle tanımlıyordu: "Amacımız, türküleri yinelemek yada onları yeniden düzenlemek değil ancak onlardan haraketle ve çağdaş olanaklardan yararlanarak " yeni türküler" yaratmaktır. Yeni türkülerimizin sözlerini dünya devrimci ozanlarının şiirleri oluşturmaktadır..." Yeni türkü topluluğu, Mikis Theodorakis, Victor Jara, Sergio Ortega, İnti-İllimani, Dimitur Yanev gibi devrimci müzisyenlerin çalışmalarını kendilerine örnek olarak seçmiş, kendi folklorik kaynaklarımızın, devrimci kültürün oluşturulmasında sunduğu olanakları güncel bir solukla birleştirmeye çalışmıştır. Ülkemizin Pir Sultan'lardan gelen ve Ruhi Su, Timur Selçuk, Zülfü Livaneli gibi devrimci müzik sanatçılarınca sürdürülen devrimci müzik geleneği, yeni Türkü'nün çalışmalarına bir temel ve bir kaynak oluşturmaktadır.

Yeni Türkü, konser çalışmalarına başlarken yedi yeni üyenin katılmasıyla 3 kişiden 10 kişiye genişledi. Topluluk konserde, uzunçalardaki 10 parçaya ek olarak iki yeni bestesini, Dimitur Yanev, Victor Jara, Sergio Ortega, S. Alimov, Manos Zoilos ve Mikis Theodorakis'ten toplam 10 parça sunacaklar. Bu yapıtların bazıları özgün dillerinde ve özgün enstrümanlarıyla olmak üzere Türkiye'de ilk defa icra edilmiş olacak.

"Bremen Mızıkacıları" AÇT'de sürüyor

"Bremen Mızıkacıları" adlı çocuk oyunu Ankara Çocuk Tiyatrosu tarafından Ankara Sanat Tiyatrosu salonunda sürüyor. Salih Kalyon'un yönetimindeki oyunda, çocuklara karşılıklı yardımlaşma ve dayanışma olgusu veriliyor.

Bir masaldan kaynaklanan oyun Ünal Büyükokutan 'ın müziği eşliğinde başarılı bir çalışmayla sahneleniyor.

Çocukların ilgisini çekmek, onlara ideal kavramları vermek oldukça sorumluluk isteyen bir ola. AÇT çalışanları bu sorumluluğu kolaylıkla dışlıyorlar. Çocuklara Emeğe saygı, sevgi, barış, dayanışma gibi soylu ve güzel kavramları benimsetmeyi ilke edinen sanatçılar, bu yaklaşımlarını oyunlarında da sürdürüyorlar.

Dekor ve kostümünü Yücel Tanyeri'nin hazırladığı Bremen Mızıkacıları adlı oyunda görev alan sanatçılar şunlar: Ali Meriç, Ziya Soley, Yeşim Kopan, Bülent Yıldıran Ercan Demirel, Necati Güler, Salih Kalyon

Şahin Kaygun fotoğraflarını üç bölüm de sergileyecek

11.Ocak.1980- 2.Şubat 1980 Galata Sanat Galerisi

Fotoğraf sanatçısı Şahin Kaygun, yapıtlarını Galata Sanat Galerisi'nde sergiliyor. 11 Ocak.1980 cuma günü saat 18.00 'de açılacak olan sergi üç bölümden oluşuyor. Kaygun'un 1976'dan bu yana yaptığı çalışmalardan bölümler var sergide.

Birinci bölüm "Kışlada Hüzün" adını taşıyor. Yaklaşık 20 yapıtın yer aldığı bu bölümde Kaygun, Askerleri konu olarak alıyor ve yorumluyor.

"Anılar" adını taşıyan ikinci bölümde Kaygun'un düzenlemeleri var. Bu kompozisyonlarda genellikle siyahın ağır bastığı ve ışığın değerlendirildiği konular yer alıyor. Stüdyo çalışmaları, etüdler, nüler ve doğa çalışmaları.

"Bir Anadolu Türküsü", Şahin Kaygun'un son çalışmaları. Kaygun bu bölümde Anadolu gerçeğini yansıtıyor. İnsanları ile, insan ve yaşam ilişkileri ile, kadını, çocuğu ile Anadolu. Kuran kursları, el sanatları, yaşam kavgaları yer alıyor bu bölümde.

Cavit Bozak ile Jale Gül birlikte sergi açtılar

2.B. Cavit Bozak ile Jale Gül, İş Sanat Galerisi'nde birlikte düzenledikleri resim, seramik ve heykel sergisini açtılar.

Daha önce 10 karma sergiye katılan Cavit Bozak, 6. kişisel sergisi konusundaki görüşlerini şöyle özetledi:

"Yapıtlarımda doğrudan doğruya kendi yorumlarımla, doğayı yansıtmak istedim. Tüm yapıtlarım, heykel ve seramik üzerinedir. Belirli bir portre çalışmam yok. Bu sergiye bir buçuk yılda hazırlandım. Bir çok eserlerim Avrupa ve Türkiye'de kolleksiyonlarda bulunmaktadır."

Cavit Bozak'ın seramik ve heykel sergisine resimleri ile katılan Jale Gül de, yağlı boya babloları hakkında şunları söyledi:

"7'nci kişisel sergimde, konular sosyal içerikli.Nesneler ve insanları konu aldım. Bu sergiye 2 yıl içinde hazırlandım. 22 adet tablo ile katılıyorum. Daha önceki çalışmalarım yağlı boya ve siyah beyaz üzerineydi.

Ankara Sanat Tiyatrosu "Oyun nasıl oynanmalı"ya devam ediyor

Ankara Sanat Tiyatrosu 17. Sanat yılında Vasıf Öngören'in "Oyun Nasıl Oynanmalı" adlı oyunuyla çalışmalarını sürdürüyor. Yazımı oldukça eski olan bu oyunu güncel espirilerle, dinamik ve sağlam bir biçimde seyircilere AST Tiyatro okulundan yetişen genç oyuncular kolaylıkla ayak uydurabiliyorlar. Kurgu son derece temiz ve orantılı. Bunda Rutkay Aziz'in başarılı yönetiminin etkisi olduğu tartışılmaz.

Vasıf Öngören oyunda tam bir gerçekçilikle Yeşilçam'ın çarpıklığını, Burjuvazinin sıradan filmlerle halkı uyutma, bu düzenin devamına bel bağlama politikası, kültür sömürüsü oyunda işlenen konular. Gecekondu mahallesinde yaşayan bir işçi ailesinin büyük kızının "Anadolu Güzeli" seçilmesiyle belirtilen "artist olma" tutkusu; yarışma soruları biçiminde işlenmiş.

Dekor ve kostümünü Halil Say'ın, ışık ve efekti Süreyya Sarp'ın hazırladığı oyunda rol alan sanatçılar: Yaşar Akın, Serpil İnanç, Meril Niron, Füsun Oruç, Orhan Karataş, Sevil Yurdakul, Ali Erkazan, Tunç Soyer, Altan Erkeklik, Atilla Oğultekin, Rutkay Aziz, Suat Ülhan, Oğuz Budak, Uğur Polat, Haluk Cömert, İhsan Sarıvar, Koray Ergün, Metin Balay, Ali Kartal, Jale Aylanç, Özlem Özkan, Serap Eyüboğlu.

"İlericilik" mi Burjuvazinin dümen suyu mu

İ.MERT BAŞAT

Kapitalizmde, serbest rekabet dönemini izleyen tekelci rekabet dönemi, bilindiği gibi, emperyalizm, ya da "çürüyen kapitalizm" olarak da adlandırılmaktadır. Kapitalizmin bu evresine damgasını vuran çürüyüş, kültür ve sanat alanı için de aynı çürüyüş sürecinin başlangıcını işaretler. Amacımız, bu konu üzerinde durmak değil; ama bu olguyu dikkate almadan küçük burjuva yazarının (genelde, sanatçısının) açmazını sağlıklı biçimde görmek de olanaksız.. Yine bilindiği gibi, küçük burjuvazi, umut ile umutsuzluk, burjuvazi ile proletarya aarasında yalpalayıp bocalayan bir sınıftır ve genel görünümüyle, ilerici ve gerici katlara sahiptir. Kapitalizmin yükseliş döneminde burjuvazi ile kültürel planda aynı kesiti paylaşmış, hatta burjuva kültürel gelişmenin hammallığını, ağır işçiliğini yapmıştır küçük burjuvazinin ilerici katları. Ne ki, aynı katlar, kapitalizmin emperyalist döneme geçişinin ayrımına varamamış, bu yeni dönemin özelliklerini de görememişlerdir. Küçük burjuvazi, kısmen emperyalizmin kültür politikasına yedeklenmiş, bir kanadıyla proletaryanın kültür politakısından etkilenmiş ve ona yedeklenmiş, ama tüm bu yedeklenişler bile zaman içinde yalpalama göstermiş ve bu katların kendi sınıfsal özlemleri/açmazları, süreklilik taşıyan tek temel öge olmuştur. "Özlem/açmaz" ikileminin acılı meyvası olarak da bunalım, doğallıkla, anlamlı bir üründür. Bu noktada küçük burjuva aydını kesin bir (ideolojik) sınıf değiştirmeyi gerçekleştirmedikçe, aynı kısır döngü içinde çeşitli dönenip—durma yollarını adımlayıp durmuştur. İntihar edebiyatından başlayıp, çok sayıda felsefe—sanat ekolünü içine alan bir dizi, özünde, ultramististizm diyebileceğimiz bir kaçışın, albenili sığınaklar yaratmanın çizgisini dokumuş, eşcinsellik, absurd'cülük, avangardizm, kuvvete bindirilmiş kaba inkarcılık, vb. en zayıfları barındıran adacıklar oluştururken, bir başka çizgi de toplumla genel ilişkilerde küsme ve kaçma yerine horlama ve aşma "iddiası" doğrultusunda gelişmiştir (bu "iddia"ları da kabaca gruplamak olanaklıdır, kimileri burjuva felsefesini de, marksizmi de aştığını ileri sürerken, daha ürkek olanları "birey sorunsalından hareketle toplumsalı çizmek" sahtekarlığını kalkan yapmakta, bireysel "aşkınlık" felsefesine yaslanmakta ve bir bölüğü de faşist felsefeye reçete uzatan yaklaşımlar içinde bulunmaktadırlar). Burada, altını çizmek istediğimiz önemli bir nokta var, yukarıdaki değinmelerimizden de dikkati çekeceği üzere, küçük burjuvazi bu yalpalayışlar içinde sistemli bir kültürel perspektif oluşturamamış, ancak, ekolleşme eğilimi içinde bir özgünlük taşıyabilmiştir. Özellikle felsefe—sanat alanında daha yakından görebildiğimiz bu ekollerin genel karakteristiği ise, gel—geç akımlar oluşlarıyla ifade edilebilir. Ama ne olursa olsun, burjuvazi ile kültürel planda artık aynı kesitin paylaşılmadığının da anlatımı olan bu ekolleşmeler, konum değiştirerek proletarya ile aynı kesiti de paylaşamadıkları sürece ayakları yerden kesik, çaresiz ve umutsuzluk içinde bulmuşlardır kendilerini, ne ki bu kadarla yetinmemişler ve aynı umarsızlığı sınıflarüstü bir yaklaşımla bütün insanlık için geçerli sayma yanılgısıyla evrenselleştirmeğe yönelmişler ve niyet ne olursa olsun, son kertede burjuvazinin isterlerine hizmet eder konumda kalmışlardır.

Ekolleşmelerin önemli bölüğü olarak, "bilimsel" kılıflı, "çağdaş" ya da "modern" sıfatlı ekolleşmeler, üzerinde durulmağa değer görülmektedir. Proletarya ideolojisinin perspektifi ve bilimle özdeşleşebilen tek ideoloji niteliğini taşıması olsun, pratikteki genel kazanımları olsun, giderek artan biçimde küçük burjuva aydın katlarını (hatta burjuvaziyi) etkilemiştir. Ancak bu etkilemenin yansıması, küçük burjuvazinin (ve burjuvazinin) kendi ideolojileri içinde eklemleniş biçiminde olmuştur. Bunun sonucunda ortayaçıkan eğilimler, ekolleşmeler, kendilerini marksizmin yeni yorumları ve "zenginleştirmeleri" olarak "çağdaş estetik", "çağdaş sosyoloji", "çağdaş antropoloji", "modern sanat", "çağdaş hümanizm" ve benzeri biçimlerde lanse etmişlerdir. Bu ekolleşmelerin marksizmi tahrif eden, özellikle aydın katları duraksatan saptıran etkileri, ciddiönemdedir. Bu ekolleşmeler, burjuvazinin bugünkü kültür politikasında en önemli araçlarından biri olarak sistemleştirdiği, düzende yeniden buluşturmayı sağlayan dönüştürme kanallarının çalıştırılmasına doğrudan hizmet etmektedirler.

Bu noktada hemen genelden özele, Türkiye'ye gelelim. Emperyalizme bağımlı, tüketim toplumu modeline ve kozmopolit kültür yapılanmasına itilmiş bu toplumda, Cumhuriyet dönemi öncesi köklenip boyveren ve küçük burjuvazinin çok sevip benimsediği batıcılık,ilericilik formülasyonu ile küçük burjuvazinin nicel yaygınlığı ve bunalımının derinliği gerçeklerini de tabloya katarsak, küçük burjuva aydın katlarının "hal—i pür melâli" ortaya çıkar. Doğurganlığı bulunmayan, "entellektüel düzeyi gereği" herkesten önce "Batıda" gördüğü her yeni şeyi apartıp—aktaran, garip bulduklarına kendi gariplikleri ekleyen, sapı—samandan ayırma gereği duymayıp bir tür ilericilik fetişizmine kapılmış yenilikçilik budalaları kol geziyor. Dünün garipliksçi ve bunalımcı sanatçı ve yazarlarına bugün eklenenler, eşcinsellik ve kaba erotizm üretkenleri ile, kelimeleri çocukca bir merakla birbirleriyle çiftleştirme hastalığına tutulmuş "kuyumcu ustaları", eski konakların lavanta ve fare leşi kokan odalarının bilinçaltına işleyen izlenimlerini aktaranlar ve "bireyin sorunsalından hareketle" Türkiye'yi kurtaranlar, kanla, canla yürüyen devrimci savaşımdan ucuz "devrimci" aşk romanı türetenler ile "çağdaş" sosyal bilimcilerdir. Ne garip yazgıdır ki küçük burjuvazinin bu aydın katları, bütün bu marifetlerini ilericilik, devrimcilik adına yapmaktadırlar; ne garip yazgıdır ki, toplumda yaratılan, geçerli imaj da budur ve ne garip yazgıdır ki, —dünya ülkelerinde benimsendikten sonra Türkiye'de kabul gören bir kaç örnek dışında— "piyasada" yürüyen, altın —çocuk mauamelesi gören sanatçı ve yazarlar da bunlardır. Burjuvazinin bunlara kapılarını açıp el üstünde tutması rastlantı değildir. Burjuvazinin, "çağdaş" bilimsel ekollerin en hızlı aktarmacı—temsilci—lerine "yürü kulum" deyip, ödüllendirmesi boşuna değildir.

Bu bahis, uzun. Somut örneklerle, ayrıntılara ine ine ve sıkça işlenmesi gerek. Ama, biz şimdiden dileğimizi söyleyelim. Hepsi şu: Sapı samana karıştırmamak; yani, heryenilik, ilericilik değil; nasıl ki her ilericilik devrimcilik değilse; yani, sapı-samandan ayırmak. Bu istem, önce, yazarları zorluyor; yazdıklarımızdan alınabilecek sanatçı ve yazarlardahil, gerçekten bir ilerici tavır geliştirmeğe çalışan tüm sanatçı ve yazarları Bu istem, sonra, eleştirmenleri zorluyor, hem feodal eş-dost yaklaşımlarını parçalamağa, hem de çok daha titiz ve bilimsel çalışmağa. Bir de, okurları zorluyor; egemen güçlerin ve piyasa çarklarının istediği doğrultuda değil, halkın öz çıkarları doğrultusunda seçme ve okuma titizliği gösterilmesi için...

Hasan izzettin Dinamo'yla bir söyleşi

RIZA ZELYUT

Türk toplumcu şiirinin ön önemli temsilcilerinden birisi olan Dinamo, yaşamıyla de devrimci hareketin içinde yer almış, hem canlı, hem belge niteliği olan bir kişiliktir. Demokrat gazetesi, bu elli yılı aşan kültür-sanat kişiliğini anma çalışmasına katılmak için yazar Hasan İzzettin Dinamo ile bir görüşme yaptı. Arkadaşımız Rıza Zelyut'un yaptığı söyleşi aşağıdadır.

-Sayın Dinamo, 24 Aralık 1979'da 50 sanat yılı jübileniz yapıldı. Bu konuyla ilgili olarak biraz bilgi verir misiniz?

-Sanatın içine girişim elli yılı aşıyor. Ama biz onu elli ile sınırladık. Bu önemli değil. Ama ben, Türkiye'de benden daha yaşlı ozanların bulunduğunu, önce onların jübilelerinin yapılmasının gerektiğini söylemiştim. Fakat yazarlar sendikası benim üzerimde ısrar etti. Özellikle bazı arkadaşların gösterdiği bu duyarlık beni çok memnun etti ama Ercüment Behzat Lav, İlhami Bekir gibi arkadaşlarımdan daha önce jübilemin yapılmasına da üzülmedim diyemem.

-24 Aralıktaki bu kutlama çalışmaları nasıl geçti?

-Biliyorsunuz, o gün Türkiye'nin her yerinde Maraş katliamını ve faşizmi lanetlemek için gösteriler yapıldı. Yani o gün Türkiyeli devrimcilerin çok önemli başka çalışmaları vardı.

Bu yüzden bir çok tanıdığım öğretmen, memur ve işçi dostlar toplantıya gelemediler. Halbuki ben şiirimi, işçi sınıfıma kendi sesimle sunmak istiyordum. Çünkü o şiirleri onlar için yazıyorum. Ne yazıkki bu durum gerçekleşemedi. Çünkü, Türkiye iyi karışmıştı o gün...

Öte yandan, 24 Aralık'ta bu eylemin yapılacağını sendikadaki yönetici arkadaşların biliyor olmaları gerekirdi. Anma günümün, böyle hayati önemi olan bir tarihe alınmasını bir türlü anlıyamıyorum. Bu tür günler, her zaman düzenlenmezler. O yüzden titizlikle hazırlanması, yerinin ve tarihinin iyi tesbit edilmesi gerekir. Hem de en az, kardeş Bulgar yazarı Vaptrasov'un anılması ölçüsünde.....

-Baba, biliyorsunuz; yazarlar üzerinde şimdi var olan baskı gibi eskiden de baskı ve zulüm vardı. Bu olguyu, "Tren" şiirinizden yola çıkarak açıklayabilir misiniz?

-Tarih, 1930 yılının Ağustos'u... Kızgın güneş altında bozkıra ray döşeniyor. Ordudan, istihkamdan seçilmiş iri yarı askerler; altlarında bez pantolon, üstleri çıplak. Rayları hep birlikte omuzluyorlar, "Hooop, hoppaaa!" diye haykırarak, bir sola bir sağa sallanarak ağır demirleri götürüyor, kızgın toprağın üzerine döşüyorlar. Kömüre dönmüş bu vücutlardan sanki elektrik fışkırıyor... İşte buydu manzara...

Trenin Sivas'a gelişi, herkes gibi beni de sevindiriyordu. Ama nasıl geldiğini, bu gelişin kimlerin emeğiyle gerçekleştiğini görüyordum. Daha yirmi yaşındaydım ve öğretmen okulu son sınıftaydım. Gördüklerimden o kadar etkilenmiştim ki hemen bu çalışmayı anlatan bir şiir yazdım. Şiiri; 1963 yılında İspanya'da Franko'nun faşistlerine karşı dövüşecek olan öğretmenimiz Ahmet Şazi Bey okudu, pek beğendi. O sırada "Adım" dergisi çıkıyor, burada Ahmet Şazi, Dr. Ruşen Zeki, Vehbi Cem, Kamuran Bozkır ve ben yazıyorduk. Şiirin burada yayınlanmasını istedim ama olmadı. Ahmet Şazi Bey; "Trenin Sivas'a gelişiyle ilgili olarak sevincini belirtecek bir şiir yaz." dedi. Nasıl yazabilirdim ki? Trenin bozkırda ilerleyişine elbette ben de seviniyordum ama onun kimlerin omuzunda yol aldığını cok ivi görüyordum.

O sıralar, İsmet Paşa ile Fethi Bey arasında iktidar kavgası vardı. Fethi Bey ve Serbest Fırkacılar; "Milleti ezerek Erzurum'a gidilmez. Her kuşak kendi trenini yapsın." diyorlardı. Benim bu şiir onlara malzeme olmuş meğer. Polis şiiri bulunca mal bulmuş mağribi gibi sevindi ve İsmet Pasa'ya yolladı. Paşa, şiiri okuyunca gazaba gelmiş ve "Kırın bellerini!" diye emir vermiş.

-Şiir elinizde mi şimdi?

-Şiirin aslı, İsmet Paşa'nın arşivlerinde kaldı. O sıra dediği dedikti onun. Bizi de yukarıdan verdiği emirle mahkum ettirdi. Bize dört yıl ceza veren ağır ceza reisi, hapisteki bir akrabasının anlattığına göre bu yüzden istifa etmeyi bile düşünmüş...

-Mahkum olmak sizi yıldırdı mı?

MAHKUMİYETİMİ
ANKARA CEZAEVİNDE ÇEKİYORDUM.
NAZIM HARPOKULU OLAYLARI
İLE İLGİLİ OLARAK
DÜZMECE BİÇİMDE SUÇLANIP
BİR SÜRE ORANIN ZİNDANLARINDA
YATTIKTAN SONRA
ANKARA CEZAEVİNE GÖNDERİLDİ.
BİR SÜRE SONRA
FEVZİ PAŞA
NAZIM'IN HAPİSTEN KAÇMASI İÇİN
PLAN HAZIRLIYOR.
NAZIM HİKMET,KAÇACAK VE
KESKİNLİ RIZA'NIN EVİNE
GİDECEKTİR.GİDERKEN DE
FEVZİ PAŞA'NIN ADAMLARI
VURACAKTIR ONU....

-Tam tersine, hapisane benim için tam bir üniversite oldu. Orada yetiştiğimi rahatlıkla söyleyebilirim.

-Bu tutuklanmanız,

ün bilgisi içinde mi oluyordu acaba?..

-Bence onun bilgisi dışındaydı bunlar. Atatürk olmasaydı, Nazım Hikmet çok önceden öldürtülebilirdi. Çünkü, genel kurmay başkanı Fevzi Paşa düşmandı ona ve eliyle asacağını söylerdi. Nazım Hikmet'e düşmanlığı nedeniyle ona sık sık komplo düzenlemeye girişmiştir...

-Nazım Hikmet'e düzenlenen bu komplolara bir örnek verebilir misiniz?

-Mahkumiyetimi Ankara cezaevinde çekiyordum. Nazım, Harpokulu olayları ile ilgili olarak düzmece biçimde suçlanıp bir süre oranın zindanlarında yattıktan sonra Ankara cezaevine gönderildi. Bir süre sonra, Fevzi Paşa, Nazım'ın hapisten kaçması için bir plan hazırlıyor. Nazım Hikmet, kaçacak ve Keskinli Rıza'nın evine gidecektir. Ama giderken de Fevzi Paşa'nın adamları vuracaktır onu.

Bu planı Şükrü Kaya öğreniyor. Hemen İsmet Paşa'ya bildiriyor. O gece bir bölük askerle kuşattılar cezaevinin çevresini ve olay gerçekleşemedi.

-İsmet Paşa ve yönetimin, Nazım Hikmet'i koruması için nasıl bir sebep vardı?

-O sırada, İsmet Paşa ile Fevzi Paşa arasında iktidar mücadelesi vardı. Fevzi Paşa, işe, Nazım Hikmet'i yok etmekle başlayıp İsmet Paşa ile sürdürebilirdi. Bu mücadele içinde İsmet Paşa'nın, Nazım'ın etkisinde olan zümrelerin desteğine de ihtiyacı vardı.

-Nazım Hikmet'le ne zaman tanıştınız?

-Onunla, 1930'dan itibaren gıyaben tanışıyorduk. Bu tarihte kendisine, serbest nazımla yazdığım 8-10 şiir yollamıştım. Kendisinin başında bulunduğu "Resimli Ay" dergisinde yayınlanmasını istiyordum. Nazım Hikmet bana açık bir kart yolladı. Kartta şöyle yazıyordu:

"Üstadım, gönderdiğiniz şiirleri alıp okudum. Çok beğendim. Bundan sonra yazacağın şiirleri de yolla. İlk fırsatta yayınlayacağız...."

-Size, üstadım, diye hitap etmesini nasıl karşıladınız?

-Sevindim elbet. Ama Nazım bu kelimeyi, gericilerin üstat kavramını yıkmak için kullanıyordu. O sıralar, beş para etmez heriflere üstat gözüyle bakılıyordu. Bize üstadım derken, elbette eğlenmek için söylemiyordu. Üstat kavramının yönünü değiştirmek istiyordu.

-Nazım Hikmet'le ilişkileriniz nasıl gelişti?

-1934 yılında Nazım'la yeniden ilişki kurduk. Onunla birlikte Suriye'de iki dergi çıkaracaktık. Dergilerden birincisi Türkiye işçi sınıfına, ikincisi de onun aydınlarına seslenecekti. O sıralar Suriye, Fransa'nın yönetimi altındaydı ve sosyalist yayınlarla çalışmalar serbestti. Nazım orada da tanınıyordu. Türkiye'den giden yazılar, tanıdıkları vasıtasıyla orada dergi haline getirilecekti. Çıkan dergiler de illegal (gizli) yoldan Türkiye'ye getirilip dağıtılacaktı.

Ben o sıralar Gazi Eğitim'de okuyordum. Ankara'dan verilecek yazıları toplayıp Nazım'a iletecektik. Ancak, biz bu örgütü polisle birlikte kurmuşuz. İş kıvama gelince tümümüzü (17 kişiydik) topladılar. Bu sırada benim Tren şiiri de polisin eline geçti. Suç unsuru da bulunmuş oluyordu

O sırada iktidar, Ali Fuat Cebesoy'un desteğine muhtaçtı. Sanırım bu yüzden gitmediler Nazım'ın üstüne. Ama gerçekte ise, Nazım aleyhine bir delil yoktu ortada. Onun aleyhine oluşan bu kin, 1938'de açığa vurulacak, acımasızca gidilecektir üzerine...

-Nazım Hikmet'in genç yazarlara karşı takındığı tavrı, günümüz yazarlarını da göz önüne alarak açıklar mısınız?

-O, gençleri onurlandırmak için, üstat, derdi. Bunu içtenlikle yaptığını bildiğimiz için gurur duyar, çalışmamızı hızlandırırdık. Nazım, herkesin büyük yazar, büyük ozan olması için uğraşırdı. Bu elbette, kendisinin büyük yazar olmasından kaynaklanıyordu. Bizler, onun çevresinde, ona benzemeye çalışan öğrencilerdik. O bizleri, kendi düzeyine çıkarmak için uğraşırdı. Şimdi gençlerin elinden tutan yok. Cüceler, küçükleri anlaşılmasın diye gençlerin büyümesini istemiyorlar...

-Baba, bir yazarın kalıcı olabilmesi için, özellikle genç yazarlara ve sanatçılara neler önerir siniz?

-Koskoca Divan edebiyatına bakınız. Yok olup gitmişti. Ancak Fuzuli'nin adı duyulur ara sıra. Niçin? Osmanlı yönetimine kapılanmamış, düzenin, yani sarayın nimetlerini tatmamıştır da ondan. Kendisi bir kıyıda kalmış, yer yer ezilmişliği yansıtmıştır.

Ya Nesimi, şu diri diri derisi yüzülen Nesimi... Kendisi, derisi yüzülse de düşüncelerinden vaz geçmedi. Onu öldüren cellatlar şiirinin derisini yüzemediler.

Pir Sultana bakın bir. Osmanlı yönetimine karşı, hem de en güçlü döneminde baş kaldırdı. Yoksul köylüleri ve göçebe Türkmenleri kucaklayıp padişaha ve onun paşalarına veryansın etti. Asıldığı anda bile cellatlarıyla alay etti.

F.Garcıa Lorca, faşizmin karşısında yiğitçe yer aldı. Dünyanın en zavallı, en çok ezilen halkı olan Çingeneler için savaşım verdi. Faşizm onu isimsiz bir mezara gömdü ama şiirleri tüm yeryüzünde çiçek açıyor.

Bu küçük açıklamalar, kalıcı şiirin nasıl oluştuğunu anlatıyor sanırım. Hem de en açık biçimde...

-Gazetemiz Demokrat, size tüm Türkiye adına mutluluklar dileyip teşekkür eder.

Toplumcu Şiirin En Önemli Temsilcilerinden Biridir Hasan İzzetin Dinamo

Baskı yasaları

(Baştarafı 1. Sayfada)

layıcı kararına uymadıkları gerekçesiyle 11 milletvekilini "uyarı" cezası istemiyle grup disiplin kuruluna sevketmişti.

Millet Meclisi Genel Kurulu'nun yarın yapacağı toplantısında sol kanat milletvekillerinin yine direnmelerini sürdürecekleri bildirildi.

AP UZATMA İSTEYECEK

Bu arada,AP'nin "baskı yasaları"nın tamamlanabilmesi için Meclis Başkanlığı'na bir önerge vererek görüşmelerin bitimine kadar uzatma isteyeceği öğrenildi. AP'nin uzatma isteminin kabul edilmesi halinde Meclis'in sabaha kadar çalışarak "baskı yasaları"nı geçirmesi bekleniyor.

MSP'NİN TAVRI

"Baskı yasaları"nın Meclis'ten geçmesi konusunda tüm siyasi partiler destek gösterirken, MSP yarın bazı maddeler için değişiklik önergesi verecek.

MSP Grup Sözcüsü Şener Battal, konuya ilişkin görüşlerini açıklarken, söz konusu yasalar demeti içinde yer alan bazı maddelerin anti-demokratik olduğunu söyledi.

"Baskı yasaları"nın hızla çıkması için yardımcı olacaklarını bildiren Battal, yasada çok önemli yanlışlıklar olduğunu, bunun düzeltilmesi için değişiklik önergeleri vereceklerini kaydetti.

Battal özetle şöyle dedi:

"Bu yanlışlardan biri polisin gece veya gündüz idarenin emri ile istediği evi arayabilmesidir. Bu son derece sakıncalı bir hükümdür.En azından muhtar veya iki komşuyu çağırarak yalnız bir kadının oturduğu ev aranabilmelidir.

Yine polis, görev yapıyorum derken suç işlemesi halinde hatta adam öldürmesi halinde bile vali ve kaymakam izin vermese bu polis hakkında herhangi bir takibat yapılmayacaktır.

10 tane afiş sopası suç unsuru sayılarak 100 bin kişilik bir miting dağıtılabilecek ve tertip heyeti tecil edilmeyen ağır cezalar görecektir. Buna benzer son derece masum insanlarla anarşistleri aynı terazide tartan maddeler bulunmaktadır. Bunları düzeltmekte kararlıyız. MSP olarak bu kanunla ilgili olarak engelleme yapmayacağız, ama düzelteceğiz. Tekrar ediyorum, son derece zararlı maddeleri var, düzeltmekte kararlıyız.

BASKI YASALARI NELER GETİRİYOR?

Polis, merkezi kararı olmaksızın istediği evi istediği saatte arayabilecek, kişilerin üstlerini,araçlarını ve eşyalarını denetleyebilecek, istediklerine el koyabilecek polis, bu durumdan sorumlu tutulmayacak.

Polisler, çarşı ve mahalle bekçileri dernek kuramayacak, spor dernekleri dışındaki derneklere üye olamayacaklar. Polisler vakıf da kuramayacaklar. Ancak Emniyet Genel Müdürlüğü bünyesinde kurulacak bir vakfa girebilecekler. Polis, dernek üyesi olması halinde meslekten çıkarılacak.

Vali, il içinde çıkması muhtemel olaylar için en yakın "kara, deniz ve hava" kuvvet komutanından yardım isteyebilecek ve bu yardım eksiksiz yerine getirilecek.

Dernekler, yasaların yasak ettiği amaç ve eylemleri benimseyen bir devleti, bir partiyi, bir tüzel kişiliği, topluluğu veya bu amaç ve eylemleri benimseyen ölü veya yaşayan kişileri övmek amacıyla toplantı veya gösteri yürüyüşü yapamayacaklar, bu konuda yazılı ve resimli duvar ilanı bastırıp dağıtamayacaklar.

Öğrenciler, siyasi amaçlı dernek kuramayacaklar. Kurulacak dernekler, öğrencilerin beden ve ruh sağlıkları beslenme, çalışma ve dinlenme ile boş zamanlarını değerlendirme amacına yönelik olacak.

Dernekler gazete, dergi ve diğer matbualar vererek bunlar karşılığında para veya başkaca yardım toplamayacaklar.

Bir derneğin suç sayılan eylemlerin kaynağı olduğunun belirlenmesinden sonra o ilin valisi İçişleri Bakanlığı'nın istemi ve mahkeme kararı ile o derneğin tüm örgütlerini kapattırabilecek.

AP'li AYGÜN

(Baştarafı 1. Sayfada)

rak, "Şimdiye kadar harikulade mesafe katettik. Tedbirler paketinin hızlandırılması bu bakımdan, o kadar gerekli değil" dedi.

YİTİK

Pasomu, şebekemi ve karikatürciler Derneği Üye Kartımı kaybettim geçersizdir.

Erdoğan KARAYEL

Demokrat: 103

YİTİK

Sivas Gürün'den aldığım nüfus cüzdanımı yitirdim. Geçersizdir.

Ahmet TOZLUYURT

Demokrat: 101

Baskı çözüm değildir

(Baştarafı 1. Sayfada)

namusunu temizlemek çabaları da yok değildir. Muhtıranın ilk şok'unu atlatan Demirel, Genel Kurmay Başkanı ile görüştükten sonra "muhtıranın amacının büyük ölçüde Meclis'teki" anarşiye karşı önlem tasarıları"nın yasalaşmasını sağlamaya yönelik olduğunu" söylemiştir.

Aslında bu açıklama dahi, hiç bir şeyi kurtaramamaktadır. Muhalefetin baskı yasalarını kabul etmesi için yapılan (ve hiç değilse bu yönüyle başarıya ulaştığı görülen) böyle bir baskı ne anlama gelecektir? Ve de "Hürriyetçi demokrasi" şampiyonu Demirel , böylesi ekstra destekli bir başbakanlığı (ya da yeni bir Ferit Melen rolünü) kendi "hürriyetçi demokrasi" anlayışına nasıl sığdıracaktır?

Bu arada Ecevit'in Demirel'i bir kere daha "kurtarmaya" çalışması da "olası"dır. O, diyebilir ki, *"hayır, biz böyle bir baskı ve zorlama yokmuşcasına (!) kendi "özgürlükçü demokrasi" anlayışımızın bir gereği olarak böyle davranıyor, kendi irademizle bu baskı yasalarına evet diyoruz, falan ,*

Bunu da (Türkiye'deki "özgürlükçü demokrasi"nin fantastik bir hicviyesi olarak) kabul edebiliriz, ama, vaziyeti bu şekilde kurtarmak ta mümkün olabilecek midir?

X X X

Baskı yasaları Meclis'ten geçtikten sonra (bunalımın böyle bir takım baskı yöntemleriyle sona eremeyeceğini herkes bildiğine göre) ne olacaktır? Demirel ve Ecevit, "Şimdi ne yapacağız" diye yeni bir mektup mu bekleyeceklerdir? Ve komutanlar o zaman ne yapılmasını talep edeceklerdir?

Kuşkusuz sorular uzayıp gidebilir. Neresinden bakılırsa bakılsın olay *"komutanların baskı yasalarının çıkartılmasını istedikleri"* biçiminde açıklanarak geçiştirilebilecek bir şey değildir.

Gerçekte açıkça ortada olan bir şey şudur ki ordu,politik mekanizma içinde doğrudan ve etkili bir tarzda yer almaya başlamaktadır.

Böyle bir durumda "yeni" ve "şaşırtıcı" olan bir şey görülmemelidir. Çünkü bu, çok daha önceden görülebilen bir doğrultudaki gelişmedir. Sivil ve resmi sıkıyönetim uygulamalarıyla siyasi gelişmeler içinde bir kez devreye sokulduktan sonra, ordunun giderek doğrudan bir taraf haline gelmesinde her halde şaşılacak fazla birşey olmamalıdır.

X X X

Burada eklenmesi gereken bir başka nokta da şudur ki, böyle bir gelişmede, yaşanan bunalımın Türkiye sınırları içinde kalmamasının , bütün Ortadoğuyu kaplayan sarsıntı ve gelişmelerle bütünleşmesinin de önemli bir rolü vardır. İran'daki olaylardan sonra Afganistan'ın Sovyetler Birliği tarafından işgal edilmesi Ortadoğu'daki gelişmelerde önemli bir tırmanış sayılmalıdır. Bir yanda Sovyetler Birliği (ne proleter enternasyonalizmi ne de başkaca sosyalist ilkelerle açıklanamayacak ve benimsenemeyecek bir tarzda) kendi etki alanlarını genişletmek için mevcut dengeleri alabildiğine zorlamaktadır. Ve diğer yanda ABD giderek daha çok artan bir kuvvetle kendi egemenlik alanlarını tahkim etmeye ihtiyaç duymaktadır...

X X X

Özetle, ülkede yaşanmakta olan bunalım ve egemen sınıfların yönetim planındaki açmazları şimdi bu noktaya gelip dayanmıştır.

Şimdi muhtıranın belirli bir çağrışım yaptırmasının da bir sonucu olarak 12 Mart gibi bir dönemin yaşanıp yaşanmayacağı sorusu akıllara gelmektedir.

12 Mart ne idi ki? Neler amaçlamışlardı? Ve onca yapılanlardan sonra neler gerçekleştirilebilmişti?

Şimdi çevremizde olup bitenlere baktığımızda, o dönemde yaşananları anımsatacak az şeyler mi olmaktadır?

Elbette bugün, dünden farklı olan çok şeyler vardır . Hem de pek çok şey.

Şimdi yaşanan olayların olağanüstü karmaşası karşısında ve daha da önemli olarak varolan siyasal-toplumsal dinamikler, potansiyeller karşısında, temel mantığı, yapısı ve yöntemleriyle, 12 Mart öylesine basit kalmaktadır ki..

İster yasallaştırılsın ister yasallaştırılmadan düpedüz uygulansın, *baskının* hiç bir şeyin çözümü olmadığını anlamaktan başka bir çare yoktur.

36 yıla

(Baştarafı 1. Sayfada)

gün saat 16.00 sıralarında yapılan sayımda ortaya çıktığını belirterek, "Hükümlülerin bulunduğu koğuştakiler kaçış olayının anlaşılmasını geciktirmek için, bir süre direndiler. Direniş başlayınca hapishanede bir şeyler olduğunu anladık. Kaçan sanıklara içeriden ve dışarıdan yardım edildiğini tahmin ediyoruz" dedi.

Bu arada kaçışa yardımcı oldukları gerekçesiyle Yozgat Cezaevi gardiyanlarından beşinin gözaltına alındığı bildirildi.

Yetkililer kaçış olayı ile ilgili olarak soruşturmanın çok yönlü sürdürüldüğünü , üç faşist tutuklunun cezaevi görevlileri tarafından kaçırılmış olabilecekleri olasılığı üzerinde de durduklarını söylediler.

Bilindiği gibi Alpaslan Alpaslan 27 Ocak 1978 günü Anadolu Hisarı Spor Akademisi öğrencisi IGD üyesi Sait Ulusoy'u Aksaray Durağında belediye otobüsünden indirerek öldürmüş, daha sonra da kaçmıştı. Güvenlik görevlileri tarafından yakalanan Alpaslan Alpaslan adam öldürme suçundan 36 yıl ağır hapis cezasına çarptırılmıştı.

Alpaslan Alpaslan ile birlikte kaçan Yusuf Arpacı ile Sebahattin Civelek de gasp, adam öldürmeye teşebbüs, bombalama suçlarından yargılanıyorlardı.

Alpaslan Alpaslan, bundan bir süre önce de Yozgat Cezaevinden kaçma girişiminde bulunmuş ancak güvenlik görevlileri tarafından kaçacağı anda yakalanmıştı.

AĞCA'NIN KAÇIŞIYLA BENZERLİK

Milliyet Gazetesi Genel Yayın Müdürü Abdi İpekçi'yi öldürmekten sanık Mehmet Ali Ağca'nın Maltepe Askeri Cezaevi'nden kaçışı ile Alpaslan Alpaslan'ın Yozgat Cezaevinden kaçışı arasında benzerlikler bulunuyor.

Ağca ilk kaçma girişiminde yakalandıktan sonra kaçmaması için Maltepe Askeri Cezaevinde faşist tutukluların yanına konmuş, ancak bir süre sonra cezaevi görevlileri, Mehmet Ali Ağca'nın kaçmasına yardımcı olmuşlardı.

Alpaslan Alpaslan'da kaçmaması amacıyla Paşakapısı cezaevinden Yozgat Cezaevi'ne gönderilmiş, burada kaçma girişiminde bulunurken yakalanmıştı. Daha önce kaçma girişiminde bulundukları halde gerekli önlemleri almayan görevlilerin, kaçış olayı ile ilgileri olduğu görüşüne ağırlık kazandırıyor. Cezaevi yöneticileri soruşturmada olayın bu yönüne de ağırlık verdiklerini söylüyorlar.

Muhtıradan sonra CHP

(Baştarafı 1. Sayfada)

meleri ile vakit kaybedilmeyecek ve hem de CHP'yi bu tasarılara muhalefet ederse, iki yüzlülük ve oyunbozanlıkla suçlamak çok kolay olacaktı. Bu taktik başarıyla uygulanmaya başladı ve tasarılar adalet komisyonunda geldiği şekliyle genel kurula getirildi. Getirilmeden önce de CHP oyunbozanlıkla yoğun bir şekilde suçlandı. Ama geleceği, oyunu anlayan CHP yönetici kadrosu, önce bazı" dengeler bozuldu. kadrolar değişti, o zaman sıkıyönetim yoktu." gibi özürlü gerekçelerle tasarruta karşı tutum takınır gibi oldu. Ve ne varki AP taktisyenleri iç tüzükteki gündemle ilgili engelleri birer birer aştılar. Yılbaşından sonra yasaların gündeme geleceğini anlayan CHP yöneticileri yasaları özel bir komisyona gönderdiler (bu komisyonda grubun gıyabında ve CHP merkez yönetimince oluşturulmuştu) grup, 2 Ocak Çarşamba günü baskı yasalarını görüştü. Yasa tasarılarının CHP'nin vereceği değiştirme önergeleri ile geliştirilerek meclislerden geçmesine çaba gösterileceği kararına varıldı. Milletvekilleri (ve senatoya konu gelince senatoyu) bağlayabilecek karar buydu.

3 Ocak Perşembe günü yasalar meclise geldiğinde CHP grubunun 50 üyesi oturumda hazır bulunmuyordu. Ve işin tuhafı grup yöneticilerinin hazır üye sayısını artırma yolunda bir çabalarıda görünmüyordu. Görüşmeler başladı. CHP grubunun grup sözcüsünün verdiği değişiklik önergeleri 16-20 oy farkla reddedilmeye başlandı. CHP grup yöneticilerininde meclise gelmeyen üyelerini toplama yolunda bir çabaya girmesi görülmüyordu. Arkasından AP'nin tasarılardaki baskı niteliğini artırıcı değiştirge önergeleri gelmeye başladı. CHP yöneticileri için bu bir sürpriz olmamalıydı. Cünkü AP'nin baskı yasalarına kendisinin ve MHP'nin damgasını vuracak böyle önergeler hazırladığı ve bunun meclis dışından bir taktisyence yönetildiği bizim gazetemize kadar hem de CHP yöneticilerinden gelen haberlerle iletilmişti. İşte bu sırada CHP'de 20 milletvekili (dikkat edin 11 değil 20 milletvekili) yoklama istedi. Oturumu yöneten Başkan 10 sayısı yeterli olduğu için kalan isimlere gerek görmedi. Yoklama yapılırken CHP grup yöneticileri grubu dışarıya çekmediği için çoğunlukta bir eksiklik olmadı. Daha sonra bu 20 milletvekilinden 15'i önerge vererek açık oylama istedi. Açık oylamada AP önergeleri kabul olundu. Bu sıralarda CHP grup ve merkez yöneticilerince eksik üyelerin getirme yolunda bir çaba yine harcanmadı. Oturum sona erince 11 CHP milletvekilinin yetkili kurullarca cezalandırılmak üzere disiplin kuruluna verildiği bildirildi. Oysa 11'lerin parti disiplin suçu işlemediği meydandaydı. Çünkü yasaların CHP eğilimleri doğrultusunda çıkması yolunda çaba ma dışında bir kusurları eğer bu kusur ise olmamıştı. Engelleme yapılmaması konusunda bir grup kararı yoktu. Sadece grup toplantısından sonra grup yönetim kurulu bu yolda bir karar almıştı ama bu da grup üyelerine duyurulmamıştı. CHP yetkili kurulunun kararının tutarsızlığı şu iki noktadan da belliydi:

1) Yoklama isteyen milletvekili sayısı 11 değil 20 idi. Ve hele açık oylama isteyen milletvekili sayısı 11 değil 15 idi. CHP yöneticileri acaba neden 15 yada 10 üyeyi değilde 11 üyeyi disiplin kuruluna sevk etti. 2) 11 üye grup kararına aykırı hareket etmemişlerdir. İddia grup yönetim kurulu kararına uyulmadığı yolunda. Ne varki grup yönetim kurulunun üyeyi bağlayıcı karar almaya hakkı yok. Üstelik bu karardan milletvekillerinin haberi yoktur. 3) İsmi bizde saklı bir milletvekili CHP değişiklik önergelerine karşın oy vermemiştir. Acaba bu üye hakkında niçin soruşturma açılmamıştır.?

Bu tutumdan anlaşılan muhtıradan sonra CHP'nin tutum değiştirdiği ve göstermelik bir karşı çıkma ile baskı yasalarının meclislerden çıkışına seyirci kalacağıdır. Muhtıradan önce önlemler paketini beğenmeyen Ecevit 12 Marttan sonra İnönü'nün izlediği politikaya dönmüş yada döndürülmüştür. O zamanki Ecevit'in tuttuğu yola ise 11'ler girmişlerdir. İnönü teslimiyetçi politikasına Ecevit'i kurban edememişti. Şimdi Ecevit'in neyi yapabileceği merakla bekleniyor.

Madari

(Baştarafı 1. Sayfada)

Bilindiği gibi son birkaç hafta süresinde Azerbeycan Eyaleti'nin Başkenti Tebriz'de Madari yanlılarıyla devrim muhafızları arasında kanlı çarpışmalar başgöstermişti.

Mihri Belli

(Baştarafı 1. Sayfada)

rekçesiyle gözaltına alınması üzerine Parti Genel Sekreteri Şaban Ormanlar bir açıklama yaparak, daha önce faşistlerce saldırıya uğrayarak kıl payı ölümden kurtulan Genel Başkanlarının can güvenliği için silah taşımasının en doğal hakkı olduğunu ifade etti.

ODTÜ ARANDI

ODTÜ sabah 5'ten itibaren jandarma birliklerince kordon altına alınarak arandı. Aramanın O.T.K. seçimlerini engellemeye yönelik olduğu belirtiliyor. ODTÜ öğrencileri 9 Ocak'ta yapılacak olan seçimleri için 2 Ocak'tan bu yana propaganda çalışmalarını sürdürüyorlardı. Bu arada farklı görüşlere sahip birçok grup seçimlerle ilgili çok sayıda afiş bastırmış ve bu afişler ODTÜ'deki okul binalarının çeşitli yerlerine, rektörlükten izin alarak yapıştırılmıştı.

Güvenlik

(Baştarafı 1. Sayfada)

da konu Birleşmiş Milletler Olağanüstü Kurulu'na getirilerek, Sovyetleri kınayan bir karar alınabilecek. Bilindiği gibi genel kurul kararlarının veto edilebilmesi söz konusu olamamaktadır.

Konseyin toplanmasına karşı çıkan Sovyet temsilcisi Troyanovski Sovyetler Birliği'nin Afganistan'ın ısrarlı başvurularından sonra bu ülkeye sınırlı sayıda asker yollamayı kabul ettiğini ileri sürerek, "Afganistan, bu ülkeyi bir silah olarak kullanmak isteyen bazı ülkelerin tahrik ve açık müdahalelerine sahne olmaya başlamıştı" dedi.

Arabistan'da

(Baştarafı 1. Sayfada)

o da şahsi tatil.

"Ben de Çorum'luyum abla. Bir köylüm var, ah işte o yaktı beni. Benim buralarda harcadığım alacağımı geçti. Ama maksat köye alnımız açık dönelim. Paramızı kaptırmış olmayalım. Yiğitliğimize halel gelmesin."

Bir kısmı da zorla otel paralarını almışlar, bu Arısan İnşaat Sanayii ve Ticaret Limited Şirketinden. Ama hepsi de bu kış kıyamette, bir kazak bir ceketle, Tünel'in arkasında bir kahvede oturuyorlar. Ve kendilerini dolandıranlardan paralarını koparabilecekleri günü bekliyorlar. Hepsi de yanındakinin ekmeğini kapmaya hazır. Kendi parası ödenecekse, bir başkası daha dolandırılsın razı. Çünkü gerçek kurtuluşlarının birliklerinde olduğunu anlayacakları gün gelmedi daha.

Ay doğar hilâl hilâl
Gün doğar devrim devrim
Yıkılır sıram sıram el
kapıları.
El kapıları da kölelik
kapıları.

Kurtulur yiğit!
Kurtulur yiğit!.

Hasan Hüseyin
KORKMAZGİL

Güneş

(Baştarafı 1. Sayfada)

masıyla ilgili kararnamenin Cumhurbaşkanı tarafından "acele olarak" imzalanmasını eleştirdi.

Haftalık Yankı dergisinin sorularını cevaplandıran Hasan Fehmi Güneş, 67 ilin valisinin birden değiştirilmesinin valilerin hükümetlerin yalnız "Siyasal ajanı" konumuna getirildiğini kaydetti ve "parti-devlet özdeşleşmesine yolaçan bir uygulama örneği olmuştur" dedi.

NECDET ERDOĞAN BOZKURT

Alnını dağ ateşiyle ısıtan
Yüzünü kanla yıkayan dostum.
Senin uyurken dudağında gülümseyen
bordo gül;
Benim kalbimi harmanlayan
isyan olsun
Şimdi dingin gövdende
uğultuyla büyüyen sessizlik;
Bir gün benim elimde
patlamaya sabırsız mavzer olsun.
Başını omuzuma yasla
Göğsümde taşıyayım seni
Gövdem gövdene can olsun

ANKARA DEVRİMCİ GENÇLER DERNEĞİ

SBF-DER
BYYO-DER
TÜM HUK-DER
EĞİTİM-DER
HÜTFÖD
DİŞ-DER
BEYTEPE KİMYA-DER
SİYÖD
ADMMYO-DER
ODTÜ-ÖTK
ODTÜ-MFÖD
ODTÜ-FEFÖD
ODTÜ-İFÖD

BAK-DER
GAZETE-DER
VETERİNER-DER
TİTUR-DER
GAZİ-DER
ES-DER
TEK-DER
ESYÖ-DER
ECZA-DER
FKD
ANOF-DER
BİK-DER

Demokrat: 105

İSTANBUL LEVAZIM AMİRLİĞİ 3.NO–LU SATIN ALMA KOMİSYONU BAŞKANLIĞINDAN:

Askeri ihtiyaç için aşağıda yazılı 2 kalem mal hizalarında gösterilen şekilde toptan bir istekliye veya her kalemi ayrı ayrı istekliye ihale edilebilir.2490 sayılı kanunun 31.nci maddesine istinaden kapalı zarf usülü ile ihalesi 23 Ocak 1980 Çarşamba günü saat 10.30'da komisyonumuzda yapılacaktır.

Teklif mektupları ihale saatinden bir saat önce komisyona verilmesi şarttır. Postadaki gecikmeler dikkate alınmaz. İhaleye iştirak etmek isteyenler Ticaret Odasından kayıt belgesi getirmesi şarttır. Bu belge tarihi ilan tarihinden sonra olacaktır.

Şartnamesi İstanbul, Ankara ve İzmir Lv. Amirliklerinde ve numunesi Komisyonumuzda görülebilir.

CİNSİ	MİKTARI	TAHMİNİ TUTARI LİRA	GEÇİCİ TEMİNATI LİRA
Deri Sun'i beyaz ince merasim Techizatlık	10.000 Mt.	3.250.000	97.500
Deri Sun'i beyaz kalın merasim Teçhizatlık	5.000 Mt.	7.500.000	225.000
	TAMAMI İÇİN	10.750.000 TL.	322.500 TL

Basın (10048)-97

NE ALIRSAN 12,5

ACI KAYBIMIZ

ÇETİN GÜVÜN
1949-1980

Yurtsever, arkadaşımızı 3.1.1980 günü trafik kazasında kaybettik.

Hiç bir zaman unutulmayacağı ve yerinin doldurulamayacağı inancındayız.

TÜRKİYE JEOFİZİKÇİLER DERNEĞİ

(Üye No : 218)

Demokrat: 106

İLAN

Sendikamızın 2. Olağan Genel Kurulu 21.1.1980 Pazartesi günü saat 10.00 da Beyoğlu, İstiklal Caddesi, Atlas Sineması üstü Aydemir Akbaş tiyatrosu salonunda aşağıdaki gündem gereğince toplanacaktır. İlgili yasa uyarınca ilan olunur.

GÜNDEM

1) Yoklama ve açılış
2) Divan seçimi
3) Konukların konuşması
4) Raporların okunması ve görüşülmesi
5) İbra
6) Tahmini bütçenin görüşülmesi ve karara bağlanması
7) Tüzük değişikliğinin görüşülmesi
8) Dilek ve temenniler
9) Seçimler
10) Kapanış

DİSK-SİNE-SEN

Türkiye Sinema Emekçileri Sendikası Yönetim Kurulu

Demokrat: 104

KONGRE İLANI

S.S. Kocasinan Belediyesi işçileri Sosyal Sigortalılar Konut yapı Kooperatifinin 26. Ocak 1980 cumartesi günü saat 11'de Olağan kongresi yapılacaktır.

Üyelere önemle duyurulur.
Yer: Kocasinan Belediyesi işçi temsilci Odası.

Gündem

1- Açılış
2- Saygı duruşu
3- Konukların konuşması
4- Eleştiriler
5- Aklama
6- Seçimler
7- Kapanış

YÖNETİM KURULU

Demokrat: 102

YİTİK

Emekli Sandığı Ocak-1980 maaş çekimi kaybettim. Geçersizdir.

Hüseyin KOÇ

Demokrat: 99

YİTİK

Sivas Zara'dan aldığım nüfus cüzdanımı yitirdim. Geçersizdir.

Nevres KAYNAR

Demokrat: 100

Halkın Gazetesi
Demokrat

Çatalçeşme sok.No:50 Cağaloğlu/İSTANBUL
Telefon: 28 08 15
Yıl: 11 Sayı: 3255/13
Ankara Bürosu: Konur Sok. 24/19 Kızılay/ANKARA
Telefon: 17 01 41

BAS—SAN Basın Yayın Sanayi ve Ticaret A.Ş. adına imtiyaz sahibi Dursun AKÇAM

Genel Koordinatör Arslan B. KAFAOĞLU

Yazıişleri Yönetmeni Bülent ÖZÜKAN

Sorumlu Yazıişleri Müdürü Işık YURTÇU

Ankara Temsilcisi Dr. Ergin ATASÜ

ABONE KOŞULLARI
Yurt İçi
3 aylık 675.— TL
6 aylık 1350.— TL.
1 yıllık 2700.— TL.
Yurt dışı
3 aylık: 1350
6 aylık: 2700
1 yıllık: 5400

İLAN KOŞULLARI
2,3. sayfalar (süt.cm) 400 — TL.
Devam sayfaları (süt-cm) 450 — TL.
İlan sayfaları (süt-cm) 320 — TL.
Doğum, nişan, evlenme, ölüm, teşekkür (1 süt, 5 cm) 700 — TL.
Yayın ilanları .... 400 — TL.
Küçük ilanlar (kelimesi) 10 — TL.

Demokrat ofset tesislerinde hazırlanmış Hürriyet ofset tesislerinde basılmıştır.

TEZEĞİN SICAĞI YOKTUR

Türkiye'de yaklaşık her 100 kişiden 10'u tezek yakarak ısınmaya çalışmaktadır

YAPILAN HESAPLARA GÖRE TÜRKİYE'DE 1975 YILINDA TÜKETİLEN TEZEK MİKTARI 10 MİLYON TONDUR. 10 MİLYON TON TEZEK YAKLAŞIK 40 MİLYON TON YAŞ DIŞKIDAN ELDE EDİLİR. BU, MİLYONLARCA TON ZENGİN GÜBRENİN YAKILMASI DEMEKTİR. BU MİLYONLARCA TON TARIMSAL ÜRÜNÜN YAKILMASI DEMEKTİR. NE Kİ, GÜBREYE HASRET YOKSUL KÖYLÜ ELİNDEKİ OLANAĞI KULLANMIYORSA, BU YAŞAMAYI YEĞLEMESİNDENDİR.. ÇÜNKÜ SOĞUKTAN DONSUN İSTEMEZ.. EĞER YOKSUL KÖYLÜ GÜBRE OLARAK KULLANABİLECEĞİ HAYVAN DIŞKISINI TEZEK YAPARAK YAKMAK ZORUNDA KALIYORSA, BUNU ZORUNLU OLARAK YAPIYORDUR!

Kırsal kesimin insanları...Biricik yakıtları tezek.

7 ARAŞTIRMA İNCELEME SERVİSİ

Anadolu toprakları dünyanın ilk tarıma açılmış topraklarından biri, belki de ilkidir. Gelip geçen tüm uygarlıklar, bereketli Anadolu topraklarını işleyip durmuşlar.. Sürekli almışlar..

Beslememişler ama toprağı.. Sürekli almışlar.. Beslenmeyen, besinsiz kalan Anadolu toprakları, ormanlı alanların azalması ile de giderek fakirleşmiş, verimliliği düşmüş... Tıpkı üzerinde yaşayan köylüler gibi.. Yunus'un garipleri gibi...

Evet, bugün Anadolu toprakları, tıpkı üzerinde yaşayan köylüler gibi fakirdir, gariptir... Besin ister, su ister, makina ister...

Anadolu'nun yeşile hasret, besine hasret, suya hasret ve makinaya hasret uçsuz bucaksız topralarında yaşayan garipler de yeşile, besine, suya ve makinaya hasrettirler... Onlar da isterler işledikleri toprak 1'e 10 versin.. Onlar da isterler işledikleri topraktan karınları doysun.. Birazcık olsun besleyebilseler toprağı, bir parça daha çok doyacak karınları.. Yok değil bu olanak ellerinde, var.. Ama bu olanağı değerlendirmezler, değerlendiremezler.. Toprağı besleyebilecek, onu daha doğurgan kılacak olanakları iterler ellerinin tersiyle.. İtmek zorunda kalırlar.. Çünkü, yaşamı yeğlerler, yaşamayı seçerler.. Soğuktan ölsün istemezler.. Açlığı yeğlerler yani, soğuğa karşı..

Sözü tezeğe getirmek istiyoruz. Odun nasıl ormanlı bölgelerdeyaşayan yoksulların biricik yakıtı ise, tezek te kıraçlarda yaşayan yoksulların biricik yakıtıdır.. Orman yoksulu nasıl ısınabilmek için ve geçimi için ormanları tüketerek yaşam çevresini kıraçlaştırıyorsa, köylü de aynı nedenle ölmemek, yaşayabilmek için, doğal ve doğal olduğu kadar son derece zengin sayılan hayvan bokunu tezek yaparak yakmaktadır.. Başka ne yapabilir ki?..

Tezekle ısınan yoksulların sayısı az değil, milyonlarca.. 1975 yılında her 100 kişiden 10'u tezek yakarak ısınmaya çalışmıştır Türkiye'de.. Bu aşağı yukarı 4-5 milyon köylünün tezekle ısındığının kanıtıdır.. Türkiye'de istisnasız tüm bölgelerde tezek tüketilmektedir.

Araştırmalara göre Türkiye'de tüketilen her 100 ton tezeğin 45 tonu Doğu Anadolu'da, 34 tonu İç Anadolu'da, 10 tonu Güney Doğu Anadolu'da tüketilmektedir. Geriye kalan 11 ton tezeği ise diğer bölgeler tüketmektedirler. (44). Kuşkusuz ilginç olanı, İstanbul, Ankara ve İzmir gibi üç büyük kentte de tezekle ısınan insanların varlığıdır.

1975 yılında, tüketilen her yüz ton tezeğin yaklaşık 7 tonu bu üç büyük kentte tüketilmiştir.. Bu değerler bize tezeğin günümüz dahi tüm Türkiye ölçüsünde bir yakıt olarak tüketilmekte olduğunu göstermektedir...

Tezek kimi bölgelerde ise bölge halkının çok önemli kesimlerinin biricik yakıtı olmaktadır. Örneğin Doğu Anadolu'da her 100 kişiden yaklaşık 40'ı tezekle ısınmaktadır.. Bu değer Güney Doğu Anadolu'da 25 ve İç Anadolu'da da 20'dir (45).

TEZEK BOKTUR SICAĞI YOKTUR..

Tezek ağıl hayvanlarının dışkısıdır, yani bokudur.. Daha doğrusu hayvan dışkısı tezeğin temel girdisidir..Dışkı, su ve saman karışımıdır tezek.. Nisan mayıs aylarında yoğrulur, sonra da kurutmaya bırakılır. En az sıcaklık veren bir yakıt çeşididir.. İşte bunun için derler ki 'tezek boktur sıcağı yoktur'... Yoksul köylü, her açıdan elverişsiz bir yakıt olan tezeği, yokluktan, yoksulluktan yakmak zorunda kalır.. Tezek, yalnızca ısınma kaynağı değildir köylünün.. Aynı zamanda aşını da tezekle yapar köylü...

Bir köylü ailesinin günlük tüketimi, 3-5'i ısınmak için ve bir o kadarı da yemek pişirmek için olmak üzere 10 adet dolaylarındadır...Yapılan hesaplara göre Türkiye" de 1975 yılında tüketilen tezek miktarı 10 milyon ton'dur. 10 milyon ton tezek yaklaşık 40 milyon ton yaş dışkıdan elde edilir. Bu, milyonlarca ton zengin gübrenin yakılması demektir.. Bu, milyonlarca ton tarımsal ürünün yakılması demektir..

Evet, ağıl hayvanlarının dışkısı; toprağı besleyecek, verimli kılacak, doğurganlığını artıracak son derece zengin gübresel maddeleri içermektedir.. Azot, fosfor, potas, kalsiyum ve magnezyum gibi madenler, bilindiği gibi toprağın ekmeğidir, etidir, tatlısıdır... Ahır gübresi toprağı yalnızca beslemekle kalmaz, ona bir düzen verir..İşte bu denli önemli milyonlarca ton hayvan dışkısı, yakılıp tüketilmektedir..

Araştırmalara göre 40 milyon yaş dışkı, 4 milyon hektarlık tarlada buğday üretiminde kullanılsaydı; 1,5-2 milyon ton fazla buğday üretimi sağlanabilecekti(46). Bu miktar kimi araştırmacılara göre, 4 milyon 200 bin ton olarak hesaplanmıştır(47).

YAKILAN MİLYONLARCA TON GÜBREDİR... YAKILAN BİNLERCE TON ÜRÜNDÜR...

Evet, milyonlarca ton değerli gübre yakılmaktadır her yıl.. Toprağı 1'e 10 verecek kadar zenginleştirebilecek, doğurganlığını artıracak ve düzenini sağlayacak milyonlarca ton gübre.. Gübreye hasret yoksul köylü elindeki bu olanağı kullanamaz.. Çünkü yaşamayı yeğler.. Çünkü soğukta donsun istemez.. Bu önüne geçilmez bir gidiştir.. Hiç geçilmez değil, geçilir ama bu düzende değil.. Siz yoksul köylünün insanca geçinebilmesi için gerekli koşulları yaratırsanız, bu iş düzelir.. Siz yoksul köylüye başka başka yakıt olanakları, seçenekleri sunarsanız, bu iş düzelir..Yoksa, bu gidişin önüne geçemezsiniz.. Çünkü, insanoğlu açlığa uzun süre dayanır ama soğuğa dayanamaz.. Bu bir yasadır.. Eğer yoksul köylü gübre olarak kullanabileceği hayvan dışkısını, tezek yaparak yakmak zorunda kalıyorsa, bunu zorunlu olarak yapıyordur.. Soğuktan ölmemek için..

DEVLET VE TEZEK YAKAN KIR YOKSULLARI...

Devlet bu gidişe karşı ne gibi önlemler almaktadır? Devlet, tıpkı kömür ve odunda olduğu gibi, yoksul halkı, köylüyü yakıtsız bırakacak bir yaklaşım içindedir.. Hayvan dışkısının gübre olarak kullanılmasının daha doğru olacağını söylüyor... Bu konuda bir takım hesaplar ve planlar da yapmış.. Yapılan hesap ve planlara göre 1982 yılında tezek tüketiminin (bitki artıkları ile birlikte) yaklaşık 7 milyon 800 bin ton dolaylarında olacaktır.. 1987 yılında bu miktar, 6 milyon 900 bin ve 1992 yılında da 5 milyon 300 bin ton olarak gerçekleşecektir (48).. Ama nasıl ? Devlet bunun cevabını vermiyor, veremiyor.. Sormazlar mı insana, tezekle ısınan milyonlarca insan ne yakacak diye? .. Kuşkusuz, tıpkı odunda olduğu gibi, devletin yaptığı bu hesaplar ve planlar kağıt üstünde kalacaktır..Yoksul köylü, soğuktan donmamak için hayvan dışkısını gübre olarak değil, tezek olarak yakmaya devam edecektir.. Ta ki, insanca ısınma olanaklarının sağlanacağı düzene kavuşuncaya kadar...

DEŞTİK.. DEŞMEYE DEVAM EDİYORUZ

Yakıt derdini deştiğimiz, deşmeye çalıştığımız bu yazıda, son durak kömür.. Linyit kömürü. Diğer tüm yakıt türlerini gördük. Kimini yakından, kimini de uzaktan öğrenmeye çalıştık.. Uzaktan öğrenmeye çalıştıklarımız umut vermedi.. Ne fuel-oil, ne taş kömürü, ne kok ve ne de bitki artıkları.. İlkinin astarı yüzünden pahalı, ikinci ve üçüncüsü yakıt piyasasından çekilmişler gibi.. Dördüncüsü de ele alınacak, üzerinde uzun boylu durulacak önemde değil..

Yakından öğrenmeye çalıştıklarımız odun ve tezek oldu.. Onlar da umut vermedi. Ayrıntılara kadar indik, gördük ki, ikisi de yakıt değil aslında.. Odunu yakıt olarak tükete tükete, ormanlar yok olmuş, erimiş.. Ormanlı bölgeler kıraçlaşmış.. Hem odunla ısınmanın, insanca ısınma ile ilgisi yok.. Tezek te öyle.. Binlerce yıldan beri, hep alınan ama hiç bir şey verilmeyen, beslenmeyen toprak, gübreye hasretken milyonlarca ton hayvan gübresi ha babam yakılıp durmuş ve hala da yakılıp durmaktadır.. Üstelik tezekle ısınma, insanca ısınmanın çok ötesindeyken.. İkisi de çare değil yakıt derdine...

YARIN YAKACAK DERDİNE EN İYİ ÇARE LİNYİT KÖMÜRÜDÜR

(44) "Konutlarda Enerji Kullanımı.........."
(45) "Konutlarda Enerji Kullanımı.........."
(46) "Ülkemizde Isınma Sorunu ve Sömürü....."
(47) "Yakacak Sorunu, TMMOB Orman Müh. Odası..."
(48) "Genel Enerji Durumu ve Teshin........................"

Türkiye için elverişsiz yakıt türleri...

Fuel-Oil, Taş Kömürü ,Kok Kömürü ve Bitki artıkları

İnsan fuel-oil'le gerçekten de insanca ısınır.. Bu doğrudur.. Gelin görün ki, fuel-oil, eninde sonunda bir petrol ürünüdür ve petrol denen nesne de Türkiye'de bulunmayan bir nesnedir.. Milyarlar ödeyerek satınalınan petrolün, kömür dururken kalorifer kazanlarında yakılması, olsa olsa bizim gibi çarpık sömürü düzenlerinde görülür.. Kanımızca, fuel-oil'in ısınmada kullanılması, kalorifer kazanlarında yakılması yakın gelecekte azalacaktır.. Azalmasa bile, tüketim artış hızı yavaşlayacaktır. Bugün elektrik santrallerindeki fuel-oil tüketimi doğru bulunmazken ve bu nedenle de su gücünden elektrik üretimi üzerinde durulurken, fuel-oil'in kalorifer kazanlarında tüketimi yine çarpık düzenin kendisi tarafından frenlenecektir. Nitekim devletin yaptığı düzenleme ve planlarda, bunu görüyoruz.. Yapılan düzenlemelere göre, 1970'de 1 milyon 840 bin ton olan fuel-oil tüketimi, beşyıllık bir süre içinde büyük bir artış hızı ile 1975'de 3 milyon 790 bin tona yükselmişken, bu tüketimin 1982'de 5 milyon 390 bin, 1987'de 6 milyon 450 bin ve 1992'de ise 7 milyon 750 bin ton olacağı tahmin edilmektedir (1). Evet yapılan düzenlemelerde fuel-oil'in yakıt olarak ısınmada tüketim miktarı artıyor ama, bu artışın hızı giderek düşüyor.

Gelelim taş ve kok kömürlerine.. Gerek taş olsun ve gerekse kok kömürü olsun her ikisinin de ısınmadaki tüketim miktarları önemsizdir.. Özellikle Türkiye'de demir-çelik fabrikalarının çoğalması ile sanayiye kaydırılmışlardır. 1975 yılı değerleri ile yakıt olarak tüketilen taşkömür miktarı 380 bin ton dolaylarındadır (2). Bu tüketimin yaklaşık 170 bin tonu da Zonguldak Havzası'nın, Ereğli Kömürleri İşletmesi'nin kendi iç tüketimidir (3). Demek ki satışa çıkan, yakıt olarak pazarlanan taş kömürü miktarı yalnızca, 210 bin ton kadardır. Kok kömürünün tüketimi de öyle.. 1975 yılında yakıt olarak tüketilen toplam kok miktarı, yalnızca 148 bin ton kadardır.. Yakın gelecekte, bu tüketimin de sanayiye aktarılması beklenmektedir.

Son olarak, bitki artıklarına değinelim.. Bitki artıkları yakıt türleri içinde bölgesel olan tek yakıttır. Türkiye'de bitki artıkları daha çok Karadeniz Kıyıları'nda görülmektedir. Özellikle Doğu Karadeniz Kıyıları'ndaki halkın biricik yakıtı bitki artıklarıdır.. Bugün Türkiye'de yılda 1 milyon 300 bin ton dolaylarında bitki artığının ısınma amacıyla tüketildiği tahmin edilmektedir.(4).

Gerek bölgesel bir yakıt oluşu ve gerekse toplam yakıt tüketimi içindeki payının düşüklüğü nedeniyle, bitki artıklarının önemli bir özelliği yoktur. Ancak, yine de şunu diyebiliriz ki, bölgesel de olsa halkımızın bir kesimi, biricik yakıt türü olarak, bitki artıkları ile yetinmek zorunda kalıyorsa, bu, Türkiye'deki yakıt derdini gösteren bir gerçektir...

(1) "Genel Enerji Durumu ve Teshin....."
(2) "Genel Enerji Durumu ve Teshin....."
(3) "Ülkemizde Isınma Sorunu ve Sömürü....."
(4) "Ülkemizde Isınma Sorunu ve Sömürü....."

ÇOCUK GAZETESİ

ÖRDEK ÇORBASI

Hoca bir gün çömeldi
sazlı göl kıyısına.
Ördekleri gözledi,
bakınıp sola sağa.
Sonra usulca açtı
yanındaki çıkını.
Bir güzelce çıkardı
tasıyla kaşığını.
Doldurdu göl suyuyla
bu tası çabucacık,
büyük bir iştahla
girişti çala kaşık.
Bir köylü de uzakta
sessizce bakıyordu.
Şaşkın şaşkın, merakla
sonucu bekliyordu.

Derken, sabredemeyip
üç beş adım yaklaştı,
daha yakına gelip,
tasa dikkatle baktı.
-Hocam, yarasın! -dedi-
Nedir böyle içtiğin?
Pek güzel olacak ki,
hiç de çıkmıyor sesin.
Hoca ona bakmadan,
bir kaşık daha aldı.
Bu meraklı köylüye
şöyle verdi cevabı:
-Dostum -dedi- gel, otur,
istersen yay bir kilim.
Şu yüzen, yeşil başlı
ördekleri severdim,
avcılar anlatırken
hep de merak ederdim.
Ne çare ki olmadı,
o güzel etlerinden
bir türlü yiyemedim.
Etinden filan geçtim,
hazır şurda bulmuşken,
kaçırmayayım diye
çorbalarından içtim.

BRECHT ALFABESİ

Meryem Köpekten korkmuş
Duvarın önünde dikiliyor.
Köpek desen ondan korkmuş
Cıyak cıyak bağırıyor da Meryem.

TV'de BUGÜN

19.00	HABERLER
19.05	ALTIN PARA
19.30	VASFİ RIZA ZOBU
20.00	HABERLER
20.35	UYKUDAN ÖNCE
20.45	MİNİK KONSER
20.50	KADIN DOKTORLAR
21.35	TÜRK HAFİF MÜZİĞİ
	Türk Hafif müziği programının solisti Selçuk Ural şu parçaları okuyacak; Bir tuhafım bu akşam, Küçüğüm, Bu gece, Anlat arkadaşım, Gelsen de göremezsin.
22.00	SPOR
22.45	HABERLER